

**Univerzita Karlova v Praze
Fakulta humanitních studií**

žádost o prodloužení akreditace

navazujícího magisterského studijního programu

HUMANITNÍ STUDIA

studijního oboru

GENDEROVÁ STUDIA

(prezenční forma, dvouletá standardní doba studia,
výuka v českém, resp. anglickém jazyce)

červen 2014

A – Žádost o akreditaci – základní evidenční údaje (bakalářské a magisterské SP)									
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze								
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií							st. doba	titul
Název studijního programu	Humanitní studia	STUDPROG		N6107		2	Mgr.		
Původní název SP				platnost předchozí akred.	1. 3. 2015				
Typ žádosti	udělení akreditace	X prodloužení akreditace	rozšíření akreditace:	<i>o nový studijní obor</i>	<i>o formu studia</i>	<i>na instituci</i>			
Typ studijního programu	bakalářský	magisterský	X navazující magisterský		rigorózní řízení		KKOV	ISCED97	
Forma studia	X prezenční	X kombinovaná	distanční		ano/ne	titul			
Název studijního oboru	Genderová studia				Ne	-	6107T014	312	
Původní název studijního oboru									
Jazyk výuky	český	Varianta studia	jednooborové X	dvouoborové	jednooborové a dvouoborové				
Název studijního programu v anglickém jazyce	Humanities								
Název studijního oboru v anglickém jazyce	Gender Studies								
Název studijního programu v českém jazyce									
Název studijního oboru v českém jazyce									
(Předpokládaný) počet přijímaných uchazečů v ak. roce	40 (P+K)			Počet studentů k datu podání žádosti	99				
Stávající garant SP	doc. PhDr. Jan Horský, Ph.D.			Návrh nového garanta SP					
Stávající oborový garant	prof. Miloš Havelka, CSc.			Návrh nového oborového garanta	doc. Věra Sokolová, Ph.D.				
Zpracovatel návrhu	doc. Věra Sokolová, Ph.D., Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D., Mgr. Lucie Sinanovičová								
Kontaktní osoba z fakulty	Mgr. Kateřina Pollaková, +420 251 080 335, katerina.pollakova@fhs.cuni.cz			Kontaktní osoba RUK	Kamila Klabalová, 224 491 264, kamila.klabalova@ruk.cuni.cz				
Adresa www stránky	https://is.cuni.cz/webapps/index.php				přístupový login a heslo	<i>login: ak-fhs</i> <i>heslo: prutiju</i>			
Projednáni akademickými orgány	Projednáno AS fakulty	Schváleno VR fakulty	Projednáno KR	Projednáno VR UK					
Den projednání/schválení	5. 6. 2014	12. 6. 2014	4. 8. 2014						

A – Žádost o akreditaci – základní evidenční údaje (bakalářské a magisterské SP)										
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze									
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií							st. doba	Mgr.	titul
Název studijního programu	Humanities	STUDPROG		N6107	2					
Původní název SP				platnost předchozí akred.	1. 3. 2015					
Typ žádosti	udělení akreditace	X prodloužení akreditace	rozšíření akreditace:	<i>o nový studijní obor</i>	<i>o formu studia</i>	<i>na instituci</i>				
Typ studijního programu	bakalářský	magisterský	X navazující magisterský		rigorózní řízení		KKOV	ISCED97		
Forma studia	X prezenční	X kombinovaná	distanční		ano/ne	titul				
Název studijního oboru	Gender Studies				Ne	-	6107T014	312		
Původní název studijního oboru										
Jazyk výuky	anglický	Varianta studia	jednooborové X	dvouoborové	jednooborové a dvouoborové					
Název studijního programu v anglickém jazyce										
Název studijního oboru v anglickém jazyce										
Název studijního programu v českém jazyce	Humanitní studia									
Název studijního oboru v českém jazyce	Genderová studia									
(Předpokládaný) počet přijímaných uchazečů v ak. roce	3 (P+K)			Počet studentů k datu podání žádosti	0					
Stávající garant SP	doc. PhDr. Jan Horský, Ph.D.			Návrh nového garanta SP						
Stávající oborový garant	prof. Miloš Havelka, CSc.			Návrh nového oborového garanta	doc. Věra Sokolová, Ph.D.					
Zpracovatel návrhu	doc. Věra Sokolová, Ph.D., Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D., Mgr. Lucie Sinanovičová									
Kontaktní osoba z fakulty	Mgr. Kateřina Pollaková, +420 251 080 335, katerina.pollakova@fhs.cuni.cz			Kontaktní osoba RUK	Kamila Klabalová, 224 491 264, kamila.klabalova@ruk.cuni.cz					
Adresa www stránky	https://is.cuni.cz/webapps/index.php			přístupový login a heslo	login: ak-fhs heslo: prutiju					
Projednáni akademickými orgány	Projednáno AS fakulty	Schváleno VR fakulty	Projednáno KR	Projednáno VR UK						
Den projednání/schválení	5. 6. 2014	12. 6. 2014	4. 8. 2014							

B – Charakteristika studijního programu / oboru	
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií
Název studijního programu	Humanitní studia
Název studijního oboru	Genderová studia
Zaměření na přípravu k výkonu regulovaného povolání	
Charakteristika studijního oboru	
<p>Genderová studia při FHS UK jsou studijním oborem uplatňujícím mezioborové a mezikategoriální (intersekcioniální) přístupy ke studiu genderu jako jednoho ze základních organizačních principů lidské společnosti a kultury. Zahrnují široké spektrum teoretických, metodologických i praktických otázek, jež kontextualizují genderové a sexuální symboliky. Zaměřují se na zkoumání historického i současného postavení žen a mužů v různých společnostech; vlivu feministických teorií a metod ve vědě a výzkumu a dalších různých aspektů genderu a genderového uspořádání společnosti, jako i vztahu genderu a dalších organizačních principů jako jsou rasa/etnicita, věk, sociální status, tělesná a mentální zdatnost/ „postižení“. Jedním ze specifík genderových studií při FHS UK je reflexe specifické post-socialistické zkušenosti i reflexe genderového uspořádání pozdně socialistické společnosti Československa.</p>	
Profil absolventa studijního oboru a cíle studia	
<p>Odborné znalosti</p> <p>Absolventky a absolventi oboru GS jsou vybaveni širokými znalostmi jednak komparativní, interdisciplinární a intersekcioniální metodologie historických a společenskovedních disciplín a dále sociologických, politologických, filosofických a antropologických teorií ve specifických genderových oblastech a kontextech. Absolventi a absolventky jsou schopni rozpoznávat a identifikovat mechanismy fungování genderového řádu a interpretovat genderové kontextualizace. Znalosti metodologie společenských a humanitních věd uplatňují jak v teoretickém zkoumání, tak v praktické činnosti. Absolventi a absolventky oboru ovládají genderovou analýzu v různých disciplínách, interpretují a srovnávají podstatné prvky společenského a politického dění s ohledem na problematiku genderové konstrukce identit a prosazování rovných šancí, a to jak v evropském tak i mezinárodním kontextu; reflektují vývoj a identifikují nejnovější trendy v dané oblasti.</p>	
<p>Odborné dovednosti</p> <p>Absolventi a absolventky magisterského oboru genderových studií chápou komplexní skutečnosti, jevy a procesy v oblasti genderové struktury společnosti, jsou schopni vymezit komplexní praktický nebo teoretický problém v této oblasti a řešit jej tvůrčím způsobem v rámci vědeckého textu se všemi obsahovými i formálními náležitostmi. Na pokročilé úrovni respektují etický rozměr vědeckého poznávání a přesvědčivě a logicky hovoří a píšou s ohledem na cílové publikum; umějí formulovat témata celospolečenské debaty a přispívají tak k jejich řešení. Absolventi a absolventky jsou schopni užívat a aplikovat teoretické a metodologické rámce a systémy, které umožňují odbornou analýzu. Projektují, zajišťují i účelně veřejně propagují aktivity organizací prosazující genderovou, rasovou a sexuální rovnost i rovnost lidí s postižením. Efektivně užívají nabytých manažerských, organizačních a komunikačních dovedností a využívají je též v oblasti koncepční tvorby a vedení (leadership).</p>	

Charakteristika profesí

Absolventi a absolventky se specializací v genderové analýze naleznou uplatnění ve státních i nevládních organizacích, zejména v organizacích zabývajících se otázkami sociálními, rozvoje občanské společnosti, udržitelného rozvoje, multikulturního vzdělávání, otázkami rodiny, domácího násilí a násilí z nenávisli, problematikou rovných příležitostí, pracovního práva aj. Absolventky a absolventi nacházejí uplatnění v podnikatelském sektoru, kam vnášejí genderovou expertýzu a citlivost. Kromě národního kontextu se absolventi a absolventky uplatňují také v nadnárodních organizacích (EU, WHO, OSN, World Bank, OSCE, UNICEF a další nadační fondy). Ve své práci, samostatné, týmové či řídicí, v roli zprostředkovatele řešení problémů, ve výzkumu, osvětě, v plánování, v uplatňování metod sociální změny, se budou absolventi a absolventky oboru schopni inspirovat rozvinutou genderovou senzibilitou, provádět aplikovanou genderovou analýzu a uplatňovat genderovou diferencovanost přístupů. Budou se tak podílet na integraci genderově diferencovaných přístupů do základních společensko-politických a kulturních funkcí společnosti; budou se podílet na aktivitách, které směřují k rozvíjení sociální spravedlnosti, společenské rovnováhy, rovnosti i občanského práva na jinakost. Zároveň díky svému vzdělání budou moci obohatit již probíhající projekty, které se zaměřují na jiné aspekty společenské rovnosti (např. rovnost etnické, pro lidi s postižením, sociálního vyloučení apod.), které doposud genderový aspekt postrádají. Absolventky a absolventi oboru se budou moci uplatnit také v práci odborně teoretické a pedagogické na univerzitní úrovni a přispívat tak k rozvoji oboru genderových studií interdisciplinárně, ve výzkumu i výuce.

Charakteristika změny od předchozí akreditace (jen v případě prodloužení akreditace)

Ve srovnání s předchozí akreditací nedošlo k zásadním změnám ani v koncepci výuky, ani v obsahu povinných a pro specializaci klíčových předmětů. Dílčí změny, ke kterým dochází, jsou vedeny snahou o zlepšení oboru a reagují na zkušenosti s výukou programu i na zkušenosti s organizací vysokoškolského studia v zahraničí. V předkládaném návrhu dochází k následujícím změnám:

1. V aktualizované akreditaci počítáme se sníženým počtem oborových povinných předmětů (z 8 na 5), přičemž dochází k navýšení kreditové dotace jednotlivých předmětů (z 2 a 3, resp. 5 na 8). Předměty, které byly podle původní akreditace vyučovány jako povinné, tímto přesouváme mezi povinně volitelné a i nadále s nimi v rámci programu počítáme. Všechny povinné předměty jsou i nadále vyučovány stálými vyučujícími katedry.
2. Změna struktury diplomních seminářů: Nově zavádíme Metodologický proseminář (3 kredity, doporučený pro druhý semestr), který studujícím doplní metodologické znalosti a obeznámí je se základními proseminárními dovednostmi (rešerše a kritika primárních zdrojů, stavba a formulace výzkumných otázek apod.). Dále studující absolvují Diplomní seminář II. - výzkum (5 kreditů, doporučený pro třetí semestr) a Diplomní seminář III. - psaní diplomové práce (8 kreditů, doporučený pro čtvrtý semestr).
3. V rámci reorganizace povinných a povinně volitelných předmětů dochází ke sloučení přednášky a semináře jednotlivých předmětů pod jednu předmětovou položku a jeden předmětový kód. Poměr přednášky a seminární práce zůstává zachován, ale změna umožňuje přehlednější organizaci studia. Tato změna je čistě formální, nemá vztah a dopad na obsahovou náplň jednotlivých předmětů.
4. Zároveň na základě zkušeností s výukou a srovnání se zkušenostmi ze zahraničních univerzit navyšujeme kreditovou dotaci všech předmětů, a to z původních 5 (resp. 3 za seminář a 2 za přednáškovou část předmětu) na 8 či 6 kreditů. Toto navýšení se týká jak předmětů povinných, tak i povinně volitelných. Změna kreditové dotace se pojí s navýšením požadavků na objem studijních materiálů, intenzitu seminární práce, a to i ve vztahu k samostatným výstupům z předmětu. Došlo k navýšení rozsahu povinné i doporučené literatury (z velké části v anglickém jazyce), zvýšení důrazu na samostatnou práci a průběžné ověřování schopností studujících aplikovat nabitě vědomosti (referáty, reflexe, eseje, apod., na které dostávají zpětnou vazbu od vyučujících).
5. V personální oblasti dochází ke změně garanta oboru z prof. Havelky na doc. Sokolovou, která se v letošním roce úspěšně habilitovala na Filosofické fakultě Univerzity Pardubice.

Informační a nástrojové zabezpečení studijního programu

Knihovny:

Studentům je k dispozici zejména **Knihovna společenských věd T. G. Masaryka v Jinonicích** (U Kříže 8, 158 10 Praha 5 – Jinonice), e-mail: knihovnajin@ruk.cuni.cz, www: <http://knihovna.jinonice.cuni.cz/>.

Knihovna nabízí následující služby:

prezenční studium (volný výběr),
on-line přístup k elektronickým zdrojům, vzdálený přístup k e-zdrojům výpůjční služby,
samoobslužné kopírování a tisk dokumentů,
základní informační služby,
skenování dokumentů,
tisk ze síťové tiskárny za poplatek,
přístup k počítačům připojeným na Internet,
meziknihovní výpůjční služby.

Součástí knihovny je i studovna, která je studentům (stejně jako knihovna) otevřena Po – Pá 8:30 – 19:00, ve zkouškovém období platí rozšířená otvírací doba i o sobotách.

Cílem knihovny je profilovat fond v celé šíři společenskovedních oborů. Fond je zaměřen především na sociálně-vědní a humanitní disciplíny s důrazem na filosofickou, sociální a kulturní antropologii; moderní a soudobé dějiny; filosofii; judaistiku; knihovnictví a informační vědu; mezinárodní teritoriální studia (area studies); náboženství; politologii; psychologii; sociální práci; sociologii a na ekologickou dimenzi trvale udržitelného rozvoje. Fond je pravidelně doplňován nově vycházející domácí knižní produkcí v širokém spektru společenských věd tak, aby v něm byla česká odborná literatura zastoupena v co největší úplnosti, ale i zahraniční literaturou.

Knihovna zpřístupňuje řadu on-line databází jak bibliografických, tak plnotextových, které obsahují stovky zahraničních časopisů i knih.

(zdroj: výroční zprávy knihovny, <http://knihovna.jinonice.cuni.cz/KSV-14.html>)

Knihovna Gender Studies, ops. (Masarykovo nábřeží 8, 120 00 Praha 2), email: knihovna@genderstudies.cz, <http://www.genderstudies.cz/gender-studies/knihovna.shtml>.

Pro studující oboru je zásadně důležitým zdrojem sekundární literatury i primárních materiálů k analýze knihovna Gender Studies ops., která kromě teoretického fondu disponuje i vzácným archivem primárního materiálu (ziny, publikace neziskových organizací apod.), který mapuje genderovou kulturu zvláště raného post-socialistického období.

Dále mají studenti možnost využívat knižní fondy dalších základních součástí UK v Praze.

Dostupnost výpočetní techniky studentům FHS UK:

Studenti mají k dispozici pevné počítače v následujících základních součástech UK v Praze:
Hyberská 3, LVT: cca 70 ks, otvírací doba 8:00 – 20:00.

Celetná 13, IPC: cca 20 ks, otvírací doba pondělí – čtvrtek 9:00 – 18:00, pátek 9:00 – 16:00.

Jinonice, počítačové pracovny a knihovny: cca 175 ks, otvírací doba 8:15 – 19:00.

V učebnách je na všech stanicích k dispozici: Microsoft Office, Internet Explorer, Mozilla Firefox, grafický editor IrfanView, Norton Antivirus, VLC, Adobe Acrobat Reader, DVD vypalovačka. Na vybraných stanicích je připojen scanner a aplikace pro zpracování zvuku, obrazu a videa (Adobe Creative Suite – Photoshop, Illustrator, InDesign, Acrobat, GoLive; Corel Draw; Adobe Audition; Adobe Premiere) a rozpoznání textu Finereader. Na vybraných stanicích s možností úpravy videa je též umožněno nabírání obrazových materiálů přes rozhraní Firewire.

Ze všech stanic je možné tisknout na tiskárnách SafeQ - černobíle i barevně do formátu A3.

Pro práci s elektronickými informačními zdroji, které jsou přístupné jen ze sítě UK, mohou studenti využít připojení prostřednictvím privátní sítě VPN. K připojení stačí přístupové údaje do sítě FHS. Více informací o VPN na <http://www.jinonice.cuni.cz/vpn>.

Moodle:

K dispozici je též systém podpory e-learningových aplikací Moodle: v rámci tohoto systému mohou předměty mít své stránky se studijními oporami, které je možno libovolně aktualizovat. Mezinárodní opensourcový systém podpory e-learningových aplikací Moodle je úspěšně provozován na stovkách univerzit a jiných vzdělávacích institucích po celém světě a je i oficiální platformou UK pro budování studijních opor.

Ba – Profil absolventa pro dodatek k diplomu	
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií
Název studijního programu	Humanitní studia
Název studijního oboru	Genderová studia
Profil absolventa pro dodatek k diplomu – český jazyk (750 znaků - jednoobor, 340 znaků dvouobor)	
<p>Absolvent/ka je seznámen/a s genderovou analýzou v různých disciplínách a připraven/a pro působení jak v teoreticko-výzkumné, tak v prakticko-politické a poradenské oblasti. Absolvent/ka disponuje kritickým myšlením a teoreticko-metodologickým vzdělání a analytickými dovednostmi, i schopností jejich aplikace v praxi. Studium kombinuje znalost historických základů a současných diskusí se znalostí konkrétních kulturních, sociálních a politických problémů v České republice a v zahraničí. Absolvent/ka je připraven/a na profesionální dráhu v akademické sféře, ve státní správě, sociální politice, zdravotní péči, v oblasti sociálně právní, vzdělávání, v neziskovém sektoru i komerčním sektoru.</p>	
Profil absolventa pro dodatek k diplomu – anglický jazyk (850 znaků - jednoobor, 375 znaků dvouobor)	
<p>Gender studies introduces students to gender analysis in diverse disciplines and prepares them for future work in academic, political, and advisory fields. The study emphasizes both theoretical-methodological and analytical skills, as well as students' ability to apply them in practice. It combines knowledge of history and contemporary discussions abroad with the knowledge of concrete cultural, social, and political problems in the Czech Republic. Graduates will be prepared for professional careers in academia, in the state sector, social politics, health care, social legal advisory, education or the non-profit sector.</p>	
Profil absolventa pro dodatek k diplomu - další cizí jazyk (750 znaků - jednoobor, 340 znaků dvouobor)	
<p></p>	
Charakteristika oboru – český jazyk	
<p>Genderová studia jsou studijním oborem uplatňujícím mezioborové a mezikategoriální (intersekcioniální) přístupy ke studiu genderu jako jednoho ze základních organizačních principů lidské společnosti a kultury. Zahrnují široké spektrum teoretických, metodologických i praktických otázek, jež kontextualizují genderové a sexuální symboliky. Zaměřují se na zkoumání historického i současného postavení žen a mužů v různých společnostech, vlivu feministických teorií a metod ve vědě a výzkumu a dalších rozmanitých aspektů genderu a genderového uspořádání společnosti, jakož i vztahu genderu a dalších organizačních principů jako jsou rasa/etnicita, věk, sociální status, tělesná a mentální zdatnost/ „postížení“. Jedním ze specifíků genderových studií při FHS UK je reflexe specifické post-socialistické zkušenosti i reflexe genderového uspořádání pozdně socialistické společnosti Československa.</p>	
Charakteristika oboru – anglický jazyk	
<p>Gender studies applies intersectional and interdisciplinary perspectives on gender as one of the basic principles organising human society and culture. Gender studies encompass a broad range of theoretical, methodological as well as praxis-oriented queries that serve to contextualise gender and sexual symbolics. Gender studies focus on analysis of historical as well as contemporary manifestations of gender order, influence of feminist theories and methods in science and research and other aspects of gender order; they also probe the relationship between gender and other categories of social differentiation such as race/ethnicity, social status, age, disability. One of the specific strength of thew gender studies program at School of Humanities is the emphasis put on analysis and reflection of post-socialist experiences and reflections of gender structuring of the late-socialist Czechoslovakian society.</p>	
Profil absolventa – český jazyk	

Absolvent/ka je seznámen/a s genderovou analýzou v různých disciplínách a připraven/a pro působení jak v teoreticko-výzkumné, tak v prakticko-politické a poradenské oblasti. Absolvent/ka disponuje kritickým myšlením a teoreticko-metodologickým vzdělání a analytickými dovednostmi, i schopností jejich aplikace v praxi. Studium kombinuje znalost historických základů a současných diskusí se znalostí konkrétních kulturních, sociálních a politických problémů v České republice a v zahraničí. Absolvent/ka je připraven/a na profesionální dráhu v akademické sféře, ve státní správě, sociální politice, zdravotní péči, v oblasti sociálně právní, vzdělávání, v neziskovém sektoru i komerčním sektoru.

Profil absolventa - anglický jazyk

Gender studies introduces students to gender analysis in diverse disciplines and prepares them for future work in academic, political, and advisory fields. The study emphasizes both theoretical-methodological and analytical skills, as well as students' ability to apply them in practice. It combines knowledge of history and contemporary discussions abroad with the knowledge of concrete cultural, social, and political problems in the Czech Republic. Graduates will be prepared for professional careers in academia, in the state sector, social politics, health care, social legal advisory, education or the non-profit sector.

C – Pravidla pro vytváření studijních plánů a státní závěrečná zkouška

Vysoká škola		Univerzita Karlova v Praze						
Součást vysoké školy		Fakulta humanitních studií						
Název studijního programu		Humanitní studia						
Název studijního oboru		Genderová studia						
č.	Název předmětu	Rozsah prez	Rozsah kombi	způsob zak.	druh před.	kred.	Vyučující	dopor. úsek st.
Předměty povinné								
1	Historie feministických teorií	2/2	8/8	ZK	P	8	PhDr. Hana Havelková, Ph.D. doc. Věra Sokolová, Ph.D.	1 ZS
2	Metodologické přístupy v genderových studiích	0/4	0/16	ZK	P	8	Ing. Petr Pavlík, Ph.D.	1 ZS
3	Stylistika, argumentace a literární teorie	2/2	8/8	ZK	P	8	doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.	1 ZS
4	Feministická kulturní studia	2/2	8/8	ZK	P	8	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.	1 LS
5	Politika identity a konstrukce sexuality	2/2	8/8	ZK	P	8	doc. Věra Sokolová, Ph.D.	1 LS
6	Diplomní seminář I. – metodologický proseminář	0/2	0/8	KZ	P	3	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.	1 LS
7	Diplomní seminář II. – výzkum	0/2	0/8	KZ	P	5	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.	2 ZS
8	Diplomní seminář III. – psaní diplomové práce	0/4	0/8	KZ	P	8	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.	2 LS
Celkem kreditů za povinné předměty						56		
Předměty povinné volitelné								
skupina 1								
9	Transformace intimity jako součást modernizačních procesů	2/2	8/8	ZK	PV	6	doc. Ing. Karel Müller, CSc.	1 ZS
10	Paměť a rod: orální historie v genderovém výzkumu	2/2	8/8	ZK	PV	6	doc. PhDr. Zuzana Kiczková, Ph.D.	1 ZS
11	Feministická etika	2/2	8/8	ZK	PV	8	doc. PhDr. Zuzana Kiczková, Ph.D.	1 LS
12	Základní pojmy sociální filozofie a filozofie dějin	2/2	8/8	ZK	PV	8	prof. Miloš Havelka, CSc.	1 LS
13	Metody prosazování genderové rovnosti	2/2	8/8	ZK	PV	6	Ing. Petr Pavlík, Ph.D.	2 ZS, LS
14	Gender and Sexuality in Totalitarian Regimes	2/2	8/8	ZK	PV	8	doc. Věra Sokolová, Ph.D.	2 ZS, LS
15	Rasa a reprodukce	2/2	8/8	ZK	PV	8	doc. Věra Sokolová, Ph.D.	2 ZS, LS

16	Gender a náboženství	2/2	8/8	ZK	PV	8	doc. PhDr. Blanka Knotková, Ph.D.	1 ZS, LS
17	Postkoloniální studia z hlediska genderové analýzy	2/2	8/8	ZK	PV	8	doc. PhDr. Blanka Knotková, Ph.D.	2 ZS, LS
18	Biopolitické občanství v kontextu neoliberálních politik	2/2	8/8	ZK	PV	8	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.	2 ZS, LS
19	Disability Studies v globální perspektivě	2/2	8/8	ZK	PV	8	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.	2 ZS, LS
20	Gender v období komunismu a transformace	2/2	8/8	ZK	PV	6	PhDr. Hana Havelková, Ph.D.	1, 2 ZS, LS

minimální počet kreditů ze skupiny 1						52	
---	--	--	--	--	--	----	--

Pravidla pro vytváření studijních plánů na UK	Studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinně volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinně volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině. Počet kreditů za povinné spolu s minimálním počtem kreditů za povinně volitelné předměty nesmí činit více než 90% (95%) celkového počtu kreditů. Ostatní předměty vyučované na UK se pro daný studijní obor považují za předměty volitelné, jejichž výběr může být studentovi doporučen (doporučené volitelné předměty).
--	---

Organizace studia – na fakultě	Úsekem studia je semestr. Rozsah výuky je pro prezenční formu studia uveden v hodinách za týden, pro kombinovanou formu pak v hodinách za semestr.												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>rozdělení kreditů</th> <th>počet kreditů</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>povinné předměty</td> <td>56</td> </tr> <tr> <td>povinně volitelné předměty</td> <td>min. 52</td> </tr> <tr> <td>povinně volitelné předměty - specializace</td> <td>min.</td> </tr> <tr> <td>kredity pro volbu studenta (volitelné předměty)</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>celkem</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	rozdělení kreditů	počet kreditů	povinné předměty	56	povinně volitelné předměty	min. 52	povinně volitelné předměty - specializace	min.	kredity pro volbu studenta (volitelné předměty)	12	celkem	120
rozdělení kreditů	počet kreditů												
povinné předměty	56												
povinně volitelné předměty	min. 52												
povinně volitelné předměty - specializace	min.												
kredity pro volbu studenta (volitelné předměty)	12												
celkem	120												

Státní závěrečná zkouška

Část SZZ1	Feministické teorie, metody a aplikovaný výzkum Tato část SZZ ověřuje znalosti získané během studia v rámci povinných kurzů. Zaměřuje se na znalosti komparativní, interdisciplinární a intersekcionalní metodologie historických a společenskovedních disciplín a dále sociologických, politologických, filosofických a antropologických teorií ve specifických genderových oblastech a kontextech, a to jak ve vztahu k teorii, tak k vlastnímu výzkumu a uplatnění v praxi.
Část SZZ2	Obhajoba diplomové práce

Návrh témat prací a obhájené práce

<i>Příklady témat závěrečných prací:</i>	<ol style="list-style-type: none"> Analýza vybraných genderově relevantních diskurzů a institucí z období 1948-1989 v Československu Formy antifeminismu v české (slovenské a středoevropské) společnosti Reprodukce a populační politika Politika identity, sexualita a uznání Gender, práce a pracovní etika Literární analýzy Gender a spiritualita, genderové diskurzy náboženství Formy biopolitiky a neoliberální governance a jejich genderové rozměry Prosazování genderové rovnosti (genderové audity, stínové zprávy naplňování principů genderové rovnosti) Subkulturní identity a formy subkulturní apropriace/rezistence Genderová dimenze migrace a transnacionální praktiky mateřství/otcovství a rodičovství Analýzy diskurzu „postižení“
<i>Příklady obhájených diplomových prací:</i>	<ol style="list-style-type: none"> Analýza Erbenovy Kytice v kontextu feministických literárních teorií "Dokonalé dítě" - zkušenost rizika v rámci těhotenství Význam genderu v (pro)sociální teorii Pierra Bourdieu Genderové aspekty zobrazování vědy v médiích: prezentace vědkyň a vědců v českém tisku Manželské etudy po dvaceti letech: genderové podtexty v dokumentární tvorbě Kriminalita nezletilých dětí ve výkonu ústavní a ochranné výchovy z genderové perspektivy Vnímání mužského a ženského těla v české lékařské literatuře druhé poloviny 19. a počátku 20. století Odpor vůči komunistickému režimu v Československu v období normalizace 1968 - 1989: kritická genderová analýza Kauza klecových lůžek: Rozbor internetové diskuse z roku 2006 z perspektivy disability studies

10. Prostor jako sociálně konstruovaná forma oprese: transformace ústavního zařízení pro ženy s mentální jinakostí v Ústeckém kraji
 repozitář závěrečných prací UK: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/search/?tab_searchas=basic&lang=cs

Obsah přijímací zkoušky a další požadavky na přijetí

Podmínkou přijetí je ukončené bakalářské (příp. magisterské) vzdělání a úspěšné složení přijímací zkoušky. Požadavky, které prověřuje přijímací zkouška, jsou základní znalosti z oborů společenských a humanitních věd a zvláště orientace v základech teorií genderu, a také dobrá znalost anglického jazyka. Pro nabytí těchto vstupních znalostí katedra stanovuje základní tituly odborné literatury.

Návaznost na předchozí studijní program / obor (podmínky z hlediska příbuznosti oborů)

Studijní obor Genderová studia je primárně určen pro absolventy bakalářských oborů humanitního zaměření, zejména se specializací v sociálních vědách, ale je otevřen i absolventům ostatních bakalářských oborů.

Kombinovaná forma studia

Organizace výuky

Kombinovaná výuka navazujícího magisterského oboru genderových studií (GS) je zajišťována kontaktní výukou v rámci blokových předmětů, které se konají minimálně čtyřikrát během semestru vždy v rozsahu tří plných výukových dnů (Pá - Ne). Během těchto intenzivních blokových soustředění studující absolvují jak povinné, tak i povinně volitelné předměty z nabídky katedry GS. Kromě těchto intenzivních výukových setkání mohou studující navštěvovat jak povinné, tak i povinně volitelné předměty v prezenční formě. Těžiště kombinované formy studia spočívá v samostudiu doplněném o individuální konzultace s vyučujícími, které probíhají jak osobně v konzultačních hodinách během týdne a při setkáních speciálně vyhrazených pro kombinované studující (během výukových bloků), tak prostřednictvím elektronické pošty či skrze SIS a diskuzní fóra v Moodle.

Od studentů kombinované formy studia se zpravidla vyžaduje prostudování povinné doplňující literatury, kterou tvoří tituly vhodné ke kontrolovanému samostudiu a zčásti nahrazující výklad vyučujícího při kontaktní výuce. Klíčové studijní materiály a studijní literatura jsou dostupné v elektronické podobě ve Studijním informačním systému fakulty. V mezidobí mezi jednotlivými výukovými bloky studující zpracovávají kromě zadané četby i další individuální úkoly, které jim vyučující připravují ke každému výukovému bloku. Tyto úkoly studující odevzdávají na následujícím bloku a vyučující jim poskytnou individuální zpětnou vazbu a hodnocení. Tyto úkoly a zadání průběžně kontrolují zvládnutí probírané látky a poskytují vyučujícím informaci o tom, jak studující dovedou látku aplikovat a samostatně ji využít. Studium je tedy kontrolováno průběžně pomocí odevzdávaných úkolů a konzultací (buď osobních či emailových) během celého semestru. Konečné penzum probrané látky a její náročnost je shodná s prezenční formou studia.

Seznam studijních opor (odkaz na vzory studijních opor)

viz příložené CD

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Historie feministických teorií		č. 1
Typ předmětu	povinný	Dopor. ročník / semestr	1. ZS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	PhDr. Hana Havelková, Ph.D. doc. Věra Sokolová, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Přehled hlavních teoretických směrů první, druhé a třetí vlny feminismu. Jejich pochopení předpokládá kritický pohled na historické a sociální procesy, jež vedly ke vzniku jednotlivých vln feminismu. Tento kritický pohled předpokládá znalost obecných konceptů genderového řádu a jeho specifických proměn v moderní společnosti. Zvláštní pozornost je proto věnována procesům modernizace z genderového hlediska jako nejvýznamnějším historickým základům současných genderových vztahů a kritice tzv. měšťanského modelu. Zvláště jsou pojednány historické příčiny vzniku druhé vlny feminismu. V tomto historicko-teoretickém rámci probíhá srovnávání liberálního a marxistického feminismu první a druhé vlny a v základních obrysech také seznamování s feminismem radikálním (jeho libertariánskou a kulturní větví), psychoanalytickým, postmoderním, multikulturním a globálním, ekofeminismem a postfeminismem. Důraz je kladen na (genderově) analytický potenciál jednotlivých směrů a na otázky jejich vzájemné (ne)slučitelnosti a kritiky. Tematizována bude rovněž samotná otázka periodizace a členění směrů.</p> <ol style="list-style-type: none"> Pojem gender a pojmy naturalismus a konstruktivismus. Pojem genderový řád (resp. pohlavně-genderový systém), otázky jeho původu; polarizace a hierarchie; mechanismy jeho udržování: somatizace, naturalizace, symbolické násilí, femininita a maskulinita. Genderový řád řádu v lidských životech (příklady typické tematizace mužské a ženské pozice a problematiky). Srovnání tradičního a moderního patriarchy; tzv. měšťanský projekt. Genderové důsledky modernity - charakter a důsledky nové dělby genderových rolí; pojem individualizace; dvě fáze modernizace z genderového hlediska. Kritika (absence) genderové reflexe v sociologii jako vědě o moderní společnosti; kritika main(male)streamové sociologie; ženy v kognitivní a institucionální tradici sociologie. (překlad) První vlna feminismu – osvícenský a liberální feminismus první vlny. Marxistický feminismus první vlny, teoretické zdroje českého feminismu první vlny. Historické příčiny vzniku druhé vlny feminismu, marxistický a socialistický feminismus druhé vlny. Radikální feminismus, rozdíl mezi jeho libertariánským a kulturním proudem. Psychoanalytický postmoderní feminismus. Multikulturní a globální feminismus. Postfeminismus. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>BOURDIEU, Pierre. <i>Nadvláda mužů</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 145 s. ISBN 80-7184-775-5. BEAUVOIR, Simone de, PATOČKA, Jan (ed.). <i>Druhé pohlaví: Výbor</i>. 3. vyd. Praha: Orbis, 1967. 410, [2] s. Malá moderní encyklopedie, sv. 55. NAGL-DOCEKAL, Herta. <i>Feministická filozofie: výsledky, problémy, perspektivy</i>. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. 316 s. Studijní texty, sv. 39. ISBN 978-80-86429-68-7. OATES-INDRUCHOVÁ, Libora (ed.). <i>Dívčí válka s ideologií: klasické texty angloamerického feministického myšlení</i>. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 304 s. Studijní texty, sv. 18. ISBN 80-85850-67-2. ABBOTT, Pamela, TYLER, Melissa, WALLACE, Claire. <i>An Introduction to Sociology: Feminist Perspectives</i>. 3rd ed. London: Routledge, 2005. xvii, 425 p. ISBN 0-415-31259-0.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>VALDROVÁ, Jana; JARKOVSKÁ, Lucie; MACHOVCOVÁ, Kateřina; MAŘÍKOVÁ, Hana; ŠÁLEK, Marek; ŠMÍDOVÁ, Iva; BARŠOVÁ, Andrea; SOKOLOVÁ, Věra; HUŇKOVÁ, Markéta; SKŘIVÁNKOVÁ, Klára; NAVRÁTILOVÁ, Jolana; LIŠKOVÁ, Kateřina; DOLEŽALOVÁ, Iva; HAVELKOVÁ, Hana; SOKAČOVÁ, Linda; DRAŽILOVÁ, Dita. <i>ABC feminismu</i>. Brno: Nesehnutí, 2004. 232 s. ISBN 80-903228-3-2. CHODOROW, Nancy. <i>The Reproduction of Mothering: Psychoanalysis and The Sociology of Gender</i>. 1st paperback ed. Berkeley: University of California Press, 1979. 8, 263 p. ISBN 0-520-03892-4.</p>			

GILLIGAN, Carol. *In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development* [online]. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1993 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10314251>>.

ROUSSEAU, Jean-Jacques. *Emil, čili, O výchování*. 3. vyd., zrev. Olomouc: R. Promberger, 1926. 419 s.

WOLLSTONECRAFT, Mary. *A Vindication of The Rights of Men: A Vindication of The Rights of Woman: An Historical and Moral View of The French Revolution* [online]. Oxford: Oxford University Press, 1999. Oxford world's classics [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10464196>>.

MILL, John Stuart. *Poddanství žen*. Praha: Časopis českého studentstva, 1890. 175 s. Vzdělávací bibliotéky, sv. 2.

BEBEL, August. *Žena a socialismus*. 1. vyd. Praha: SNPL, 1962. 452, [7] s.

Informace ke kombinované nebo distanční formě		
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Metodologické přístupy v genderových studiích			č. 2
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	1. ZS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	0/4	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Ing. Petr Pavlík, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Transformující vliv genderových studií zasáhl v posledních čtyřiceti letech prakticky všechny aspekty vědeckého zkoumání světa včetně metodologie. Stručně lze shrnout, že dnes společenským projektem současné vědy zdaleka není neutrální a nestranné zkoumání „světa“ v celé jeho komplexitě, neboť jejími konstitutivními prvky jsou androcentrismus a přetrvávající genderové nerovnosti, přičemž androcentrismus se velmi silně promítá právě do oblasti metodologie. Cílem předmětu je představit metodologii a metody z genderové perspektivy včetně výzev, které genderová studia nastolila. Důraz bude kladen na kritické myšlení, reflexi a vlastní interpretaci dané problematiky.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proč studovat metodologii a metody? Feministické perspektivy. 2. Paradigmata - východiska a implikace pro výzkum. 3. Feminismus a tradiční dělení na kvalitativní a kvantitativní výzkum. 4. Výzkumy vycházející z rozhovorů. 5. Terénní výzkum. 6. Dotazníková šetření. 7. Zhlédnutí filmu Povídky z kuchyně. 8. Obsahové analýzy a výzkumy využívající existující materiály. 9. Orální historie, akční výzkum a případové studie. 10. Vybrané problémy týkající se analýzy kvalitativních materiálů. Kódování, analýza polostrukturovaných rozhovorů, zakotvená teorie, narativní analýza. Originální feministické metody. 11. Plánování a design výzkumu. 12. Originální feministické metody, závěrečná reflexe probrané látky. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>COFFEY, Amanda; ATTKINSON, Paul. <i>Making Sense of Qualitative Data: Complementary Research Strategies</i>. Thousand Oaks: SAGE Publications, 1996. 206 p. ISBN-10: 0803970536.</p> <p>DENZIN, Norman K.; LINCOLN, Yvonna S. <i>The Sage Handbook of Qualitative Research</i>. 3rd edition. London: SAGE Publications, 2005. 1210 p. ISBN-10: 0761927573. p. 1–17, 105–117.</p> <p>LEATHERBY, Gayle. <i>Feminist Research in Theory and Practice</i>. Philadelphia: Open University Press, 2003. 193 p. ISBN-10: 0335200281.</p> <p>RAMAZANOGLU, Caroline; HOLLAND, Janet. <i>Feminist Methodology: Challenges and Choices</i>. London: SAGE Publications, 2002. 195 p. ISBN-10: 0761951237.</p> <p>REINHARZ, Shulamit. <i>Feminist Methods in Social Research</i>. New York: Oxford University Press, 1992. 413 p. ISBN-10: 019507386X.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>FLICK, Uwe; KARDOFF, Ernst; STEINE, Ines. <i>A Companion to Qualitative Research</i>. London: SAGE Publications, 2004. 432 p. ISBN-10: 0761973753. Interviewing as an activity, p. 209–213.</p> <p>HARDING, Sandra (ed.). <i>Feminism and Methodology</i>. Bloomington: Indiana University Press, 1987. 193 p. ISBN-10: 0253204445. p. 1–14.</p> <p>MORROW, Raymond A.; BROWN, David D. <i>Critical Theory and Methodology</i>. London: SAGE Publications, 1994. 381 p. ISBN-10: 080394683X. p. 199–215.</p> <p>NAPLES, Nancy A. <i>Feminism and Method: Ethnography Discourse Analysis and Activist Research</i>. New York: Routledge, 2003. 280 p. ISBN-10: 041594449X. p. 3–33.</p> <p>REIFOVÁ, Irena. Jak volily TV stanice? In KÖPPLOVÁ, Barbora (ed.); et al. <i>Analýza obsahu mediálních sdělení</i>. Praha: Karolinum, 1998. 134 s. ISBN-10: 9788024619804. s. 77–134.</p>				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Stylistika, argumentace a literární teorie			č. 3
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	1. ZS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Smyslem seminární části předmětu je zkvalitnit schopnost argumentace, formulování problému a vlastního stanoviska. Seminář je zaměřen rovnocenně na písemný i ústní projev. Zvláštní pozornost bude věnována genderovému aspektu jazyka. Součástí semináře budou praktické rozborů vybraných literárních textů. Budou představeny a vyzkoušeny dva modely diskuse – společná debata ve třídě a polemika dvou názorů (třída je rozdělena na dvě strany). Na každou diskusi si studující sami vyhledají literaturu (min. 3 články). V průběhu odevzdají 3 texty, jejichž formální podoba bude předem podrobně vysvětlena (motivační esej, recenze a odborný esej na jedno z diskutovaných témat). Vybrané texty budou prezentovány veřejně. Hodnotí se složka obsahová, stylistická i jazykově pravopisná. Přednášková část vyjde z problematiky genderové analýzy jazyka a bude zaměřena na tato hlavní témata: 1) feministické literární teorie v kontextu vývoje literárně teoretických škol 20. století (tradiční biografická škola literární teorie a její feministická kritika; změna pohledu na literaturu v modernistickém diskurzu; jednotlivé školy literární teorie; na co feminismus navazuje a co kritizuje). 2) Tradiční literární kánon a jeho feministická kritika – genderové vymezení autorství, otázka ženského psaní. 3) Tradiční genderové literární archetypy a jejich moderní subverze (příklady z různých žánrů – mýty, pohádky, klasická literatura; moderní poesie a próza). Archetypy femininity v různých (vybraných) kulturních kontextech. Bude naznačena návaznost škol postkoloniálních literárních teorií, které však budou náplní samostatného předmětu.</p> <ol style="list-style-type: none"> Pojmy gender, feminismus, literatura, interpretace. Zasazení feministických literárních teorií do kontextu vývoje euroamerické literární teorie 20. století a do vývoje feministického myšlení. Vnitřní a vnější zkoumání literatury podle Reného Welleka (<i>Teorie literatury</i>). Text jako struktura a systém. Význam kontextu pro feministickou literární kritiku (auto/biografie). Literární kánon jako produkt mocenských diskursů a jeho feministická kritika (Pam Morris: <i>Literatura a feminismus</i>). Stylistika odborného textu: jak psát konsept; jak psát odborný esej; jak psát recenzi. Co je to plagiátství. Základy řečnického projevu. Strukturovaná diskuse. Genderová perspektiva textu a ústního projevu. Političnost literatury (Judith Fetterley: "Introduction on the politics of literature"). "Ženské" a feministické čtení (Pam Morris: <i>Literatura a feminismus</i>). Periodizace ženského a feministického psaní (Elaine Showalter: "Pokus o feministickou poetiku"). Archetypální vzorce a kontexty literatury psané ženami a jejich diskursivní přesahy. Pojmy archetyp a stereotyp (Annis Pratt: <i>Archetypal patterns of women's fiction</i>). Ukázkový rozbor textu. Studentské prezentace genderových rozborů pohádek a motivačních esejů + diskuse. Na konkrétních případech budou ilustrovány návody psaní a rozboru textu podle příručky <i>Stylistika, argumentace a akademické psaní</i>. Vybrané proudy feministické literární teorie: francouzská psychoanalytická škola (H. Cixous, L. Irigaray, J. Kristeva). Diskusní hodina na předem vybrané téma (dohodnuté na předchozí hodině), kde hraje významnou roli genderový aspekt. Ukázky různých typů diskuse. Feministická naratologie (Susan Lanser, Soňa Nováková). Kritická prezentace genderově diskriminačních textů. Postkoloniální feministická literární kritika - autorky asijského původu (Mohanty: "Under Western Eyes"; představení některých konceptů G. Ch. Spivak). Postkoloniální feministická literární kritika - afroamerický diskurs (bell hooks - "Where We Stand: Class Matters"). Závěrečné shrnutí předmětu, diskuse nad tématy závěrečných seminárních prací (genderový rozbor vybraného literárního textu). 				

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

- CLANCHY, John – BALLARD, Brigid. *How to Write Essays: A Practical Guide for Students*. Melbourne: Longman Cheshire, 1992. ISBN 0733903940, 9780733903946.
- RENZETTI, Claire M. – CURRAN, Daniel J. *Ženy, muži a společnost*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 642 s. ISBN 80-246-0525-2. Velcí komunikátoři: Jazyk a média, s. 173–211.
- MORRIS, Pam. *Literatura a feminismus*. 1. vyd.. Brno: Host, 2000. 232 s. Studium, sv. 6. ISBN 80-86055-90-6.
- SHOWALTER, Elaine. Pokus o feministickou poetiku. In: OATES-INDRUCHOVÁ, Libora (ed.). *Dívčí válka s ideologií: klasické texty angloamerického feministického myšlení*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 304 s. Studijní texty, sv. 18. ISBN 80-85850-67-2. str. 209–234.
- VALDROVÁ, Jana. Ženská a mužská role v jazyce. In VALDROVÁ, Jana; JARKOVSKÁ, Lucie; MACHOVCOVÁ, Kateřina; MAŘÍKOVÁ, Hana; ŠÁLEK, Marek; ŠMÍDOVÁ, Iva; BARŠOVÁ, Andrea; SOKOLOVÁ, Věra; HUŇKOVÁ, Markéta; SKŘIVÁNKOVÁ, Klára; NAVRÁTILOVÁ, Jolana; LIŠKOVÁ, Kateřina; DOLEŽALOVÁ, Iva; HAVELKOVÁ, Hana; SOKAČOVÁ, Linda; DRAŽILOVÁ, Dita. *ABC feminismu*. Brno: Nesehnutí, 2004. 232 s. ISBN 80-903228-3-2. s. 9–16.
- PRICE HERNDL, Diane; WARHOL, Robyn R. (eds.). *Feminisms: An Anthology of Literary Theory and Criticism*. Rev. ed. Basingstoke: Macmillan, 1997. xx, 1207 p. ISBN 0-333-69099-0.
- WELLEK, René; WARREN, Austin. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia, 1996. 555 s. Velká řada, sv. 25. ISBN 80-7198-150-8.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky**Informace ke kombinované nebo distanční formě****Rozsah konzultací (soustředění)**

4

celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Feministická kulturní studia			č. 4
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	1. LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Předmětem bude přehodnocení základních pojmů, jako je "kultura", "vysoká kultura", "kánón" „sociální realita“, „objektivní skutečnost“, „common-sense“ tak, jak vzešlo nejprve z tradice anglosaského materialismu, a bylo rozvinuto v tzv. Birminghamském centru kulturních studií („Centre for Contemporary Cultural Studies“). Předmět představí metodologická východiska tzv. "kulturních studií" (cultural studies, i v historické perspektivě), s jejich radikálně odlišným pojetím "kultury" jako "celkového způsobu života", a jejich kritický program, který se vymezoval proti tradičnímu pojetí "kultury" jako elitnímu vysokému umění. Dále je věnována pozornost kritickému rozvětvení stanovisek a metodologií kulturních studií s příklonem k feministické a post-koloniální kritice („identita“ z pohledu genderových, sexuálních, třídních, rasových, etnických diferencí).</p> <p>Klíčové otázky předmětu lze shrnout takto: 1/ provázanost mezi formami kultury a formami společenské moci, 2/ způsob, jakým jednotlivé společenské/kulturní praktiky, texty, narace, reprezentace utvářejí představy o společenském prostoru, a určují vztahy mezi jedinci.</p> <p>Specificky se předmět věnuje těmto tématům:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cultural Studies a varianty kultury. 2. „Idea kultury“ a tradice imperialismu. 3. Kulturní distinkce, vkus, kulturní kompetence. 4. Textualita a gramatika ideologie. 5. Sémiotické inspirace a teorie mýtu. 6. Afekt, emoce a moc. 7. Mediální analýzy a cultural studies. 8. Kulturní kritika a „ženská média“. 9. Aktivní diváctvo. 10. Subkulturní a post-subkulturní studia. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>BARKER, Chris. <i>Making Sense of Cultural Studies: Central Problems and Critical Debates</i>. 1st ed. London: SAGE, 2002. vii, 244 p. ISBN 0761968962</p> <p>BOURDIEU, Pierre. <i>Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste</i>. London: Routledge, 2010. 672 p. Routledge classics. ISBN 978-0-415-56788-6.</p> <p>EDWARDS, Tim (ed.). <i>Kulturní teorie: klasické a současné přístupy</i>. 1. vyd.. Praha: Portál, 2010. 364 s. ISBN 978-80-7367-685-8.</p> <p>MCRORBIE, Angela. <i>Aktuální témata kulturních studií</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. 236 p. ISBN 80-7367-156-5.</p> <p>TURNER, Graeme. <i>British Cultural Studies: An Introduction</i>. 2nd ed. London: Routledge, 1996. 258 s. ISBN 0-415-12930-3.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>DRISCOLL, Catherine. <i>Convergence culture and the legacy of feminist cultural studies</i>. <i>Cultural studies</i>. 2011, vol. 25. no. 4–5. 566 pp. ISSN: 0950-2386.</p> <p>FRANKLIN, Sarah; LURY, Celia; STACEY, Jackie. (eds.) <i>Off-Centre: Feminism And Cultural Studies</i>. Repr. London: Routledge, 2007. 334 s. ISBN 0415402794.</p> <p>EAGLETON, Terry. <i>Idea kultury</i>. 1. vyd. Brno: Host, 2001. 152 s. Studium, sv. 7. ISBN 80-7294-026-0.</p> <p>THORNHAM, Sue. <i>Feminist Theory And Cultural Studies: Stories Of Unsettled Relations</i>. London: Arnold, 2000. 230 s. ISBN 0340718978.</p> <p>WILLIAMS, Raymond. <i>Keywords: A Vocabulary of Culture and Society</i>. 2nd ed. London: Fontana, 1976. 286 p. Fontana Communications Series. ISBN 0-00-633479-2.</p>				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Politika identity a konstrukce sexuality			č. 5
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	1.LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Cílem tohoto předmětu je kriticky se zamyslet nad tím, 1) jakými způsoby je konstruována a funguje sexualita ve společnosti, veřejném prostoru a společenských institucích, 2) co tyto procesy vypovídají o genderové a sexuální organizaci a struktuře společnosti, 3) a jaké možnosti a prostory má jedinec/skupina utvářet si vlastní genderovou a sexuální subjektivitu. V přednáškách a diskusích se zaměříme zejména na vztah mezi genderovými rolemi, normami a stereotypy a s nimi souvisejícími konstrukcemi individuálních a kolektivních sexuálních identit. Budeme se zabývat tím, co to znamená překračovat či ukotvovat genderové/sexuální hranice a jakým způsobem se ve společnosti projevují různé formy konformačních a (hetero)normalizačních tlaků, které ovlivňují naši genderovou a sexuální autonomii. Důraz bude kladen na analýzu fungování jazyka, institucionální moci, vědecké autority a státní kontroly sexuality, a jejich vliv na utváření genderových a sexuálních subjektů a objektů ve společnosti.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základní pojmy a koncepty. 2. Zrod homosexuality a heterosexuality v 19. století. Historické definice sexuality. 3. Kolik existuje pohlaví? Medikalizace sexuality. Gay gen a homosexuální mozek. 4. Tabu v sexualitě a politika sexuálního studu. Stigma a autocenzura. 5. Teorie a problémy kolektivní identity a kolektivních prav. Teorie uznání. Politika rovné úcty. 6. Sexuální orientace a lidská práva. LGBTI komunita? 7. Limity identity. 8. Heteronormativita a homofobie. Kompulsivní heterosexuality a její "přirozenost". 9. Život mezi? Bisexualita. Transsexualita a transgender. 10. Role médií a vzdělávacího procesu v konstrukci individuální a kolektivní identity. 11. Otázka volby a vrozenosti sexuální orientace/identity. 12. Travesty: Show nebo sociální kritika genderového řádu? 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>FAFEJTA, Martin. <i>Úvod do sociologie pohlaví a sexuality</i>. Věrovany: Jan Piszkiwicz, 2004. 159 s. ISBN 80-86768-06-6. FOUCAULT, Michel. <i>Dějiny sexuality. I: Vůle k věděni</i>. Praha: Herrmann & synové, 1999. 189 s. ISBN 80-238-5090-3. RUPP, Leila J. <i>Vytoužená minulost: dějiny lásky a sexuality mezi osobami stejného pohlaví v Americe od příchodu Evropanů po současnost</i>. 1. vyd. Praha: One Woman Press, 2002. 275 s. ISBN 80-86356-11-6. KATZ, J. N. <i>The Invention of Heterosexuality</i>. In PEISS, Kathy Lee (ed.). <i>Major Problems in The History of American Sexuality</i>. 1st ed. Boston: Houghton Mifflin, 2001. 516 p. ISBN-10: 039590384X, ISBN-13: 978-0395903841. p. 349–356. SOKOLOVÁ, V. <i>Koncepční pohled na sexuální menšiny aneb vše je jen otázka správné orientace</i>. In LINKOVÁ, Marcela; ŠALDOVÁ, Kateřina; ČERVINKOVÁ, Alice (eds.). <i>Mnohohlasem: Mapování pro-žensky orientovaných aktivit v ČR po roce 1989</i>. vyd. 2. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006. 331 s. ISBN 80-7330-101-6. s. 249–262. JAGOSE, A. <i>Limity identity</i>. In HACKER, Hanna (ed.). <i>Lesby – by – by: Aspekty politiky identit</i>. Branislava: Apekt, 2014. 441 s. ISBN: 80-85549-45-X 353-366. GOFFMAN, Erving. <i>Stigma: poznámky k problému zvládnutí narušené identity</i>. 1. vyd.. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 167 s. Most: moderní sociologické teorie, sv. 3. ISBN 80-86429-21-0.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>SANDFORT, T.; SCHUYF, J.; DUUVENDAK, J. W.; WEEKS, J (ed.) <i>Lesbian and Gay Studies: An Introductory, Interdisciplinary Approach</i>. 1st ed. London: SAGE Publications, 2000. 236 p. ISBN-10: 0761954171. FUSS, Diana (ed.). <i>Inside/Out: Lesbian Theories, Gay Theories</i>. New York: Routledge, 1991. 6, 426 p. ISBN-10: 0415902371. HAMER, Dean; COPELAND Peter. <i>The Science of Desire: The Search for The Gay Gene and The Biology of Behavior</i>. New York: Simon and Schuster, 1994. ISBN-10: 0684804468.</p>				

TURNER, William. *A Genealogy of Queer Theory*. Philadelphia: Temple University Press, 2000. xv, 256 p.

ISBN-10: 1566397871.

WEED, Elizabeth; SCHOR, Naomi (eds.). *Feminism Meets Queer Theory*. Indiana: U Press, 1997. ISBN-10: 0253211182, ISBN-13: 978-0253211187.

Informace ke kombinované nebo distanční formě

obsah konzultací (soustředění)

4

celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Diplomní seminář I. – metodologický proseminář			č. 6
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	1. LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	0/2	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Klasifikovaný zápočet		Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	Náplní diplomního semináře, povinného ve druhém semestru studia, je koncepční a teoretická příprava projektu diplomové magisterské práce. Obsahem tohoto semináře je pravidelné setkávání studujících, kteří pracují na podobných tématech, s vedoucími či konzultanty svých projektů. Cílem předmětu je 1) pravidelný rozbor průběhu výzkumu a psaní práce na individuální bázi mezi jednotlivými studujícími a jejich konzultanty, 2) kritická diskuse o procesu psaní a obsahu diplomových prací, která bude probíhat formou kolektivního čtení a vzájemné kritiky mezi studujícími pod odborným konzultantským dohledem.			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Není relevantní v rámci tohoto předmětu.			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky	10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Diplomní seminář II. – metodologie a výzkum			č. 7
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	2. ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	0/2	kreditů 5
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Klasifikovaný zápočet		Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	Náplní diplomního semináře, povinného ve třetím semestru studia, je metodologická příprava výzkumu a začátek samotného výzkumu projektu diplomové magisterské práce. Obsahem tohoto semináře je konzultace studujících s vedoucími či konzultanty svých projektů. Cílem předmětu je 1) pravidelný rozbor průběhu metodologické přípravy a výzkumu daného projektu, 2) kritická diskuse o procesu metodologických úskalí a procesu samotného empirického výzkumu diplomových prací. Práce v tomto semináři může probíhat také formou kolektivního čtení a vzájemné kritiky mezi studujícími pod odborným konzultantským dohledem.			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Není relevantní v rámci tohoto předmětu.			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky	10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Diplomní seminář III. – psaní diplomové práce			č. 8
Typ předmětu	povinný		Dopor. ročník / semestr	2.LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	0/4	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Klasifikovaný zápočet		Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D. PhDr. Hana Havelková, Ph.D. Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D. doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D. Ing. Petr Pavlík, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	Náplní závěrečného diplomního semináře je vlastní psaní diplomové magisterské práce. Obsahem tohoto semináře je pravidelné setkávání studujících, kteří již písemně zpracovávají své výzkumy a dokončují diplomovou práci, s vedoucími či konzultanty svých projektů. Cílem předmětu je pravidelný rozbor průběhu psaní práce na individuální bázi mezi jednotlivými studujícími a jejich konzultanty. Kritická diskuse o procesu psaní a obsahu diplomových prací může probíhat také formou kolektivního čtení a vzájemné kritiky mezi studujícími pod odborným konzultantským dohledem.			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Není relevantní v rámci tohoto předmětu.			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Transformace intimity jako součást modernizačních procesů			č. 9
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr	1. ZS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 6
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Ing. Karel Müller, CSc.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Porozumění intimitě jako sociálnímu a diskurzivně přístupnému jevu představuje jedno z nejobtížnějších sociálněvědních témat. Současně však nabízí účinný vhled do problémů každodennosti a souvislostí se sociálními transformacemi probíhajícími v současných společnostech: reprodukci lidského rodu, proměnami v instituci rodiny a ve vztazích mezi primární a sekundární socializací, mezi sférou soukromí a veřejnosti i ve vztazích mezi sociálními subsystemy. Uvedená formulace problému intimity ovlivňuje i uspořádání předmětu. Seznámí studující nejen s kontextem individuálně založeného a genderově podmíněného jednání, jeho sociálními formami, historickým kontextem jejich proměn, ale také s koncepcemi modernity a jejich přístupu ke strukturním okolnostem lidského jednání. Při výkladu budou také objasněny metodologické přístupy k analýze diskutovaných témat.</p> <p>Blok 1: Téma: Modernita - koncepce, sociální a kulturní důsledky. Hlavní body: Projekt modernity; zamýšlené cíle, nezamýšlené důsledky, procesy modernizace - sociální diferenciacce a kulturní proměny; institucionální dimenze modernity, koncepce modernity.</p> <p>Blok 2: Téma: Veřejná a soukromá sféra - kontext vzniku, formy institucionalizace, aktuální sociální proměny. Hlavní body: Podmínky vzniku veřejnosti; oddělení intimity od veřejné sféry; rozdílné modernizační cesty v soukromé a veřejné sféře a jejich vzájemné prolínání; změny ve funkcích rodiny na pozadí změn ve vztazích mezi soukromou a veřejnou sférou.</p> <p>Blok 3: Téma: Formování sféry intimity v kontextu genderových, demokratizačních a individualizačních procesů. Hlavní body: Kulturní důsledky jednoduché a reflexivní modernizace; emancipační a individualizační proměny a jejich genderové souvislosti (U. Beck); změny vztahů mezi intimitou a sexualitou a jejich rozdílné interpretace (Freud, Foucault, Marcuse); důvěra, osobní vztahy a identita v kontextu instituce rodiny; fenomenologie modernity, aktéři, strategie.</p> <p>Blok 4: Téma: Institucionální reflexivita - předpoklad transformace intimity. Hlavní body: Návykovost - důsledek tlaku modernity na institucionální formy každodennosti; reflexe a reflexivita - proměny forem vědění v podmínkách radikalizované modernity; antirepresivní hypotéza - interpretační rámec transformace intimity (Giddens); návykový a intimní vztah - obrys individuálně založeného projektu (institucionální) reflexivity.</p>				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>ELIAS, Norbert. <i>The Civilizing Process: The History of Manners and State Formation and Civilization</i>. Repr. Oxford: B. Blackwell, 1994. xvii, 558 p. ISBN 0-631-19222-0.</p> <p>GIDDENS, Anthony. <i>Důsledky modernity</i>. 3. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 158 s. Post, sv. 3. ISBN 978-80-7419-035-3.</p> <p>GIDDENS, Anthony. <i>Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. 215 s. ISBN 978-80-262-0175-5.</p> <p>HABERMAS, Jürgen. <i>Strukturální přeměna veřejnosti: zkoumání jedné kategorie občanské společnosti</i>. 1. vyd.. Praha: Filosofia, 2000. 418 s. Morální a politická filosofie, sv. 8. ISBN 80-7007-134-6.</p> <p>LUHMANN, Niklas. <i>Láska jako vášeň: Paradigm lost</i>. V českém jazyce 1. vyd. Praha: Prostor, 2002. 279 s. Obzor, sv. 38. ISBN 80-7260-068-0.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>FOUCAULT, Michel. <i>Dějiny sexuality I: Vůle k vědění</i>. Praha: Herrmann & synové, 1999. 189 s. ISBN 80-238-5090-3.</p> <p>FOUCAULT, Michel. <i>Dějiny sexuality II: Užívání slasti</i>. Praha: Herrmann & synové, 2003. 338 s. ISBN 80-239-1187-2.</p> <p>ILLOUZ, Eva. <i>Consuming The Romantic Utopia: Love and The Cultural Contradictions of Capitalism</i>. Berkeley: University of California Press, 1997. ISBN-10: 0520205715, ISBN-13: 978-0520205710.</p> <p>McRUER, Robert; MOLLOW, Anna (eds.). <i>Sex And Disability</i>. Durham: Duke University Press, 2012. 417 p. ISBN-10: 0822351544, ISBN-13: 978-0822351542.</p> <p>ŠUBRT, Jiří. <i>Civilizační teorie Norberta Eliase</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. 106 s. Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica, Monographia. ISBN 80-7184-197-8.</p>				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky	10

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Paměť a rod: orální historie v genderovém výzkumu		č. 10
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr 1. LS	
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 6
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	doc. PhDr. Zuzana Kiczková, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Po získání základných teoretických poznatků z oblasti rodové identity a biografického výzkumu jako aj po nadobudnutí znalostí z metodologických přístupů v práci s kvalitativním interview je možné sa zapojiť do výskumnej časti predmetu. Osobitná pozornosť sa venuje analýze a interpretácii získaného biografického materiálu.</p> <p>Tématické okruhy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O rodovej identite: Stručné dejiny, základné koncepcie, proces tvorby identity. 2. Sebautváranie v biografických naráciach. 3. Feministický výskum: medzi teóriou a empiriou. 4. Biografický výskum: teoretické východiská a metodologické koncepty. 5. Spôsob realizácie rozhovorov: všeobecné východiská. 6. Praktické zásady realizácie naratívneho interview. 7. Metodologický kontext kvalitatívnej analýzy s akcentom na feministickú kritiku vedy. 8. Teoretické východiská pre tematickú interpretáciu naratívnych interview. 9. Analýza a interpretácia biografického materiálu: všeobecné východiská a všeobecné zásady interpretačnej stratégie. 10. Krok za krokom v naratívnej analýze. Sprievodná dokumentácia. 11. Etické aspekty. 12. Bilancia a reflexia vlastných výskumných výsledkov. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>KICZKOVÁ, Zuzana. <i>Paměť žen: o zkušenosti sebautváraní v biografických rozhovorech</i>. Bratislava: Iris, 2006. 314 s. ISBN 80-89018-96-3.</p> <p>SCHUTZE, Fritz. Narativní interview ve studiích interakčního pole. <i>Biograf</i>, 1999, č. 20.</p> <p>BAČOVÁ, Viera. Feministický výskum. <i>Aspekt</i>, 1999, č. 1.</p> <p>GIDDENS, Anthony; SUTTON, Philip W. (eds.). <i>Sociologie</i>. 1. vyd. Praha: Argo, 2013. 1049 s. ISBN 978-80-257-0807-1.</p> <p>FRÝDLOVÁ, Pavla (ed.). <i>Všechny naše věcejšky: paměť žen</i>. Praha: Nadace Gender Studies, 1998. 207 s. ISBN 80-902367-0-7.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>MANNOVÁ, E.: Oral history a historiografia. In <i>Rozhovory Aspektu: z rokov 1993–1998</i>. Bratislava: Aspekt, 1998. 375 s. ISBN 80-85549-05-0.</p> <p>DAUSIEN, B.: <i>Biographie und Geschlecht. Zur biographischen Konstruktion sozialer Wirklichkeit in Frauenlebensgeschichten</i>. Breden: Donat Verlag, 1996. ISBN 3-924444-97-8.</p> <p>ALTHOFF, M. BERESWILL, B. RIEGRAF: <i>Feministische Methodologien und Methoden: Traditionen, Konzepte, Erörterungen</i>. Opladen: Leske + Budrich Verlag, 2001. 255 S. ISBN-10: 3810028312, ISBN-13: 978-3810028310.</p> <p>HELFFERICH, C.: <i>Die Qualität qualitativer Daten. Manual für die Durchführung qualitativer Interviews</i>. Wiesbaden: VS Verlag, Wiesbaden, 2004. ISBN-10: 3531173820, ISBN-13: 978-3531173825.</p> <p>FROSCHAUER, U.; LUEGER, M.: <i>Das qualitative Interview: Zur Praxis interpretativer Analyse sozialer Systeme</i>. 1. ed. Wien: WUV- Universitätsverlag, 2003. ISBN-10: 382522418X, ISBN-13: 978-3825224189.</p>			
Informace ke kombinované nebo distanční formě			
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Feministická etika			č. 11
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr 1. LS	
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8	
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. PhDr. Zuzana Kiczková, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Tento předmět se zabývá následujícími okruhy a otázkami: Explózia feministickej etickej diskusie v 60. rokoch v súvislosti s a) otázkami rovnosti šancí, práce v domácnosti, interrupcií, násilia na ženách a deťoch, masmediálneho zobrazovanie žien, pornografiou, prostitúciou, technológiami rozmnožovania, životným prostredím, atď.; b) kritikou tradičných etických teórií, v ktorých sa objavovali mužské predsudky a popieranie schopnosti žien byť plnohodnotnými morálne konajúcimi osobnosťami. Výhrady voči tradičnej západnej etike. Inakosť ženskej sociálnej/mravnej skúsenosti. Sociálne zavedené očakávania. Mlčanie a schopnosť rozpoznávať zjavné i skryté prejavy nadvlády. Feministická kritika univerzálneho rozumu/morálky, morálnych požiadaviek, univerzalistických teórií morálky. Idea zovšeobecnenia. Abstraktne autonómne individuum versus konkrétne individuum a sociálna determinovanosť jeho správania. Jedna alebo dve morálky? Univerzalizmus versus partikularizmus. Starostlivosť ako morálna norma pre všetkých? Zanedbávanie vlastných hlasov. Nejasnosť morálneho úsudku? Separácia a disociácia v mužských a ženských hlasoch. Morálna úcta ako symetrická reciprocita. Alternatíva: ideál asymetrickej reciprocite. Proces obdarovávania ako príklad asymetrie.</p> <p>Blok 1: Feministická etika v kontexte aktuálnych problémov. Jej predmet a témy. O čom sa diskutuje vo feministickej etike (FE)? Spoločensko-politický kontext vzniku FE. Čo je FE. Pôvod, východisko, motivácia a cieľ FE. Výhrady voči tradičnej západnej etike. Kritické prehodnocovanie konštituovania „ženskosti“. Kritika androcentrizmu. Feministická kritika univerzálneho rozumu/morálky a univerzalistických teórií morálky. Inšpirácie vzniku FE u S. de Beauvoire – morálny aspekt slobody a transcencie. C. Gilligan a zhodnotenie jej zásadného prínosu.. Problém normativity, objektivity a vedeckosti FE. Námietky stúpenkyň feministicky motivovaného etického kontextualizmu voči univerzalistickej etike (C.Gilligan, C.J.Tronto, E. Conradi, S. Ruddick, V. Held, a i.). Ako sa dá čítať univerzalistická koncepcia morálky feministickými „okuliarmi“. Rekonštrukcia H. Nagl-Docekalovej analýzy námetok voči univerzalistickému charakteru Kantovho kategorického imperatívu.</p> <p>Blok 2: Morálka starostlivosti, odlišnosť hlasov a koncepcie starostlivosti. Prelomová iniciatíva C. Gilliganovej v knihe „Iným hlasom“ a jej ohlas a dôsledky. Gilliganovej kritika Kohlbergovho stupňovitého modelu morálneho vývoja. Charakteristika mužskej morálky spravodlivosti a ženskej morálky starostlivosti. Freudov model a implikácie modelu N. Chodorow. Význam morálnych konfliktov a riešenie morálnych dilem pre utváranie ženskej identity. Separácia a disociácia v mužských a ženských hlasoch. Ich charakteristika. Hlas dospievajúcich dievčat. Tradičné chápanie starostlivosti. Širšie chápanie v novom normatívnom rámci ako sociálna, morálna a politická prax. Koncepcia starostlivosti Selma Sevenhuijsen a Joan C. Tronto.</p> <p>Blok 3: Kultúrny konštrukt maskulinity a o asymetrickej reciprocite. Výsledky mužských štúdií. Tradičná mužská úloha, jej nevýhody. Zmeny mužskosti. „Noví muži“. Bariéry zmien. Rovnosť de facto a de jure. Znovuobjavenie role otcovstvá. Otcovstvo - nové iniciatívy v rovne každodennosti a symbolických obrazov. Konzekvence koncepcie materstva Sary Ruddickovej. Morálna úcta ako symetrická reciprocita a ako asymetrická reciprocita. Proces obdarovávania ako príklad asymetrie. Tri príbehy ireverzibility. Argumenty proti myšlienke symetrickej reciprocite.</p> <p>Blok 4: Výzva prostitúcie a pornografie feministickej etike. Diskriminácia žien stigmou „prostitútky“. Konštrukcia rodových rolí ako základ neuznania sexuálnej práce ako práce. Obrazy prostitútok a ich spoločenská realita. Prostitúcia ako inštitúcia a jej kritika. Otázky sexuálneho oslobodenia žien. Súvislosť pornografie s feministickou teóriou sexuality. Ideologická podmienenosť sexuality. Kritika morálnych ženských cností z lesbického pohľadu. Mechanizmy kontroly, manipulácie a zisťného správania v heterosexuálnej spoločnosti. Prehodnotenie pohľadu na sebaobetovanie a voľbu. Analógia heterosexizmu a kolonializmu. Dekonštrukcia pojmu „ženskosť“. Formy odporu a ich hodnotenie.</p>				
Povinná studijní literatúra a studijní pomůcky				
KICZKOVÁ, Zuzana – SZAPUOVÁ, Marianna (eds.) – BOSÁ, Monika. <i>Rodové štúdiá: súčasné diskusie, problémy a perspektívy</i> . 1. vyd. Braticlava: Univerzita Komenského, 2011. 510 s. ISBN 978-80-223-2934-7.				
GILLIGAN, Carol. <i>Jiným hlasem: o rozdiľné psychologii žen a mužů</i> . 1. vyd.. Praha: Portál, 2001. 191 s. Spektrum, 18. ISBN 80-7178-402-8.				
JAGGAR, Alison M.: Feministická etika: projekty, problémy, perspektívy. <i>Filosofický časopis</i> , 1992, č. 5. s. 782–798.				
KICZKOVÁ, Zuzana: Fiktívny rozhovor so Sarou Ruddick. In <i>Rozhovory Aspektu z rokov 1993–1998</i> . Bratislava: Aspekt, 1998. s. 40–51.				
KIMMEL, Michael S.: Mali by / môžu / budú muži podporovať feminizmus? <i>Aspekt</i> , 1999, č. 2. s. 57–62.				

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

NAGL-DOCEKAL, Herta: Existuje morálna diferenciacia rodov?. *Aspekt*, 1995, č. 2–3, s. 24–29.

KICZKOVÁ, Zuzana – SZAPUOVÁ, Mariana. Rovnosť príležitostí cez prizmu etiky starostlivosti. *Sociálna práca / Sociálna práca. Časopis pro teorii, praxi a vzdelávaní v sociálnej práci*, 2005, č. 3. s. 56–70.

SEIDLER, Victor J. Znovuobjavenie mužskosti. *Aspekt*, 1996, č. 2. s. 89–99.

YOUNG, Iris Marion. Asymetrická reciprocita: O morální úctě, údivu a obohacené myšlenke. *Aspekt*, 1995, č. 2–3. s. 30–37.

GUNTER, Andrea: Ženy, prostitúcia a etika. *Aspekt*, 1999, č. 2. s. 80–85.

Informace ke kombinované nebo distanční formě**Rozsah konzultací (soustředění)**

4

celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Základní pojmy sociální filozofie a filozofie dějin		č. 12
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr	1. LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	prof. Miloš Havelka, CSc.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Předmět se bude zabývat následujícími okruhy otázek: ontologické, mentalistické a lingvistické paradigma chápání sociálněvědního a historického faktu. Dualismus věd: vědy idiografické a nomotetické, vědy o kultuře a vědy o přírodě, duchovědy a přírodovědy. Odlišné perspektivy "vysvětlení" a "porozumění". "Sebevědomí" a "sebezachování" jako základní principy novověké společnosti a státu. Vynošení problematiky dějin v novověkém myšlení. Její spjatost s "novou antropologií" novověku, s teorií státu a s problémy politiky. Pojem dějin: "historické poznání" a "historické vědomí". Protiklad historického a osvícenského pojetí rozumu. Teorie a dějiny, logické a historické, struktury a události, společnost a národ. Legitimizační chápání dějin a problém smyslu (semantický, objektivovaný, kulturní, nómický, subjektivně míněný atd.). Smysl dějin a dějiny smyslu. Dějiny a sociologie. Pojem společnosti: individuum, společnost, stát, národ. Individuum a společnost. Společnost jako zkušenost a společnost jako vize. Sociologie jako věda. Monokausalita, polykausalita a individuální kausalita historicko sociálních fenoménů. Funkce a struktury. Konstituce historických a společenských vědních pojmů. Tzv. "ideální typy", Weberovy "typy individuí" a "typy procesů". Ideální typy a symbolické formy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paradigmata chápání historického faktu. 2. Dualismus věd. 3. Vysvětlení a porozumění. 4. Problematika dějin v novověkém myšlení, pojem dějin. 5. Protiklad historického a osvícenského pojetí rozumu. 6. Dějiny a sociologie. 7. Pojem společnosti. Individuum a společnost. 8. Společnost jako zkušenost a jako vize. 9. Typy kauzality historicko sociálních fenoménů. 10. Funkce a struktury. 11. Konstituce historických a sociálních pojmů. 12. Ideální typy a symbolické formy. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>FOUCAULT, Michel. <i>Diskurs, autor, genealogie: tři studie</i>. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1994. 115 s. Filozofie a současnost. ISBN 80-205-0406-0.</p> <p>GADAMER, Hans-Georg. <i>Problém dějinného vědomí</i>. 1. vyd.. Praha: Filosofia, 1994, 53 s. ISBN 8070070625.</p> <p>MILLS, C. Wright. <i>Sociologická imaginace</i>. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008. 310 s. MOST: moderní sociologické teorie, sv. 2. ISBN 978-80-86429-93-9.</p> <p>PONGS, Armin. <i>V jaké společnosti vlastně žijeme?: společenské koncepce – srovnání</i>. 1. české vyd. Praha: ISV, 2000. Sociologie. ISBN 80-85866-59-5.</p> <p>WEBER, Max – HAVELKA, Miloš (ed.). <i>Metodologie, sociologie a politika</i>. 1. vyd. Praha: OIKOYMENH, 2009. 351 s. Knihovna novověké tradice a současnosti, sv. 27. ISBN 978-80-7298-389-6.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>CORNELL, Drucilla L. – BAROŠ, Radovan. Rozličné vize lidství: rozporuplné dědictví "Práva národů". <i>Filosofický časopis</i>, 2010, 58(2), s. 245–261. ISSN 0015-1831.</p> <p>FRASER, Nancy. <i>Scales of Justice: Reimagining Political Space in A Globalizing World</i> [online]. New York: Columbia University Press, 2009. 224 p. ISBN 978-0-231-14681-4.</p> <p>HAVELKA, Miloš. <i>Dějiny a smysl: obsahy, akcenty a posuny "české otázky" 1895–1989</i>. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. 203 s. Knižnice Dějin a současnosti. ISBN 80-7106-424-6.</p> <p>HAVELKA, Miloš. <i>Ideje, dějiny, společnost: studie k historické sociologii vědění</i>. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010. 414 s. Dějiny a kultura, sv. č. 23. ISBN 978-80-7325-220-5.</p> <p>LUHMANN, Niklas. <i>Láska jako vášeň: Paradigm lost</i>. V českém jazyce 1. vyd. Praha: Prostor, 2002. 279 s. Obzor, sv. 38. ISBN 80-7260-068-0.</p> <p>LINHART, Jiří – VODÁKOVÁ, Alena – KLENER, Pavel (eds.). <i>Velký sociologický slovník</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.</p>			

Informace ke kombinované nebo distanční formě**Rozsah konzultací (soustředění)**

4

celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Metody prosazování genderové rovnosti			č. 13
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr	1, 2 ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 6
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Ing. Petr Pavlík, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Genderová rovnost je zásadní výzvou pro každou demokratickou společnost minimálně od šedesátých let minulého století, kdy se otázka rovných příležitostí stala jednou z nosných agend druhé vlny feminismu a demokratizačních snah obecně. Dnes je genderová problematika jedním ze základních pilířů politiky všech rozvinutých demokratických zemí i Evropské unie a v této souvislosti byla vyvinuta řada metod pro její prosazování, mezi které patří například genderový mainstreaming, genderový budgeting, genderové statistiky či různé formy pozitivních opatření. Cílem předmětu bude seznámit studentky a studenty s nejdůležitějšími z těchto metod i s jejich praktickou aplikací v kontextu existujícího institucionálního zabezpečení politiky genderové rovnosti v České republice. Důraz je kladen na kritické myšlení, reflexi a vlastní interpretaci dané problematiky.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do studia: Gender a genderová rovnost. Prosazování genderové rovnosti v historické a komparativní perspektivě. 2. Politika EU v oblasti genderové rovnosti. 3. Genderový mainstreaming. 4. Politika ČR v oblasti genderové rovnosti. 5. Institucionální zabezpečení politiky genderové rovnosti v ČR a EU. 6. Legislativa: prosazování genderové rovnosti. 7. Finanční podpora genderové rovnosti. 8. Genderové statistiky. 9. Genderové rozpočtování. 10. Genderové audity. 11. Pozitivní opatření – v oblasti odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů. 12. Závěrečná reflexe probrané látky. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>ASKLÓF, Cecilia. <i>Příručka na cestu k genderové rovnosti</i>. 2003. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí. <i>Souhrnné zprávy o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen z let 1998 až 2002</i>. <i>Stínová zpráva v oblasti rovného zacházení a rovných příležitostí za rok 2004</i>. (2004) Praha: Gender Studies. <i>Stínová zpráva v oblasti rovného zacházení a rovných příležitostí za rok 2006</i>. (2006) Praha: Otevřená společnost. <i>Good practices and gender audit</i>. (2003) Barcelona: Gutenberg.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>BUDLENDER, Debbie – SHARP, Ronda. <i>How To Do A Gender-Sensitive Budget Analysis: Contemporary Research and Practice</i>. 1998. Commonwealth Secretariat and Australian Agency for International Development. ISBN: 0868036153. ČERMÁKOVÁ, Marie – HAŠKOVÁ, Hana – KRÍŽOVÁ, Alena – LINKOVÁ, Marcela – MAŘÍKOVÁ, Hana – MUSILOVÁ, Martina. <i>Souvislosti a změny genderových diferencí v české společnosti v 90. letech</i>. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2000. 145 s. Gender & sociologie. ISBN 80-85950-83-9. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚSTAV. <i>Zaostřeno na ženy, muže</i>. Praha: Český statistický ústav, 2002. 106 s. Souborné informace. Souborné publikace. ISBN 80-7223-766-7. MPSV. <i>Aktualizace a doporučení Celosvětové pekingské konference o ženách</i>. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2001. 250 s. ISBN 80-85529-93-9. HEDMAN, Brigita – PERUCCI, Francesca – SUNDSTRÖM, Pehr. <i>Engendering Statistics: A Tool For Change</i>. Stockholm: Statistics Sweden, 1996. ISBN 9161808598.</p>				
Informace ke kombinované nebo distanční formě				
Rozsah konzultací (soustředění)	4		celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Gender and Sexuality in Totalitarian Regimes		č. 14
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr	2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta	This course is taught in English and open to Erasmus exchange students, all students are thus required to be fluent in English reading, writing and speaking proficiency.		
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>The course focuses on the phenomenon of “totalitarianism” (as discussed by seminal works by Hannah Arendt, Ian Kershaw and Moshe Lewin) and explores gender aspects of selected political regimes customarily characterized as “totalitarian”: German Nazism and East European Communism (and its most severe form, Stalinism). We will compare similarities and differences between the regimes from a gendered perspective and ask whether the “totalitarian” concept is a useful way to approach the historical periods and regimes in question, concentrating on interconnections of power, violence, agency, resistance and complicity. We will analyze the ways, in which Nazism and Communism used gender and sexual symbols and rhetoric in political propaganda, social and reproduction policies, and in the realm of art and culture to gain and sustain its dominance. Last, but not least, we will examine the memories of both Nazism and Communism and their place in current representations and debates about our recent past. By uncovering these discourses we will explore the ways, in which these regimes used gender and sexuality to legitimize its existence, as well as look into ways, in which contemporary feminist scholarship uses gender and sexuality to critically examine these regimes. The course materials cover historical scholarship, autobiographies, and visual sources.</p>		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>FULLBROOK, M. <i>The Limits of Totalitarianism: God, State and Society in the GDR. Transactions of the Royal Historical Society</i>, 1997, 7. pp. 25–52. ISSN 0080-4401.</p> <p>HEINEMAN, E. <i>Gender, Sexuality, and Coming to Terms with the Nazi Past. Central European History</i>, 2005, 38/1. pp. 41–74.</p> <p>BOCK, G. <i>Equality and Difference in National Socialist Racism. In SCOTT, Joan W. (ed.). Feminism and History. Oxford: Oxford University Press, 1996. 611 p. ISBN 0198751699, 9780198751694. pp. 267–290.</i></p> <p>KLIGMAN, G. <i>The Politics of Duplicity: Controlling Reproduction in Ceausescu's Romania. Berkeley: University of Berkeley Press, 1998. 358 p. ISBN 0-520-21071-3.</i></p> <p>SOKOLOVÁ, V. <i>Planned Parenthood behind the Curtain: Population Policy and Sterilization of Romani Women in Communist Czechoslovakia, 1972–1989. East Europe Anthropology Review</i>, 2005, 23. pp. 75–96. ISSN 1054-4720.</p> <p>HARSCH, D. <i>Society, the State, and Abortion in East Germany, 1950–1972. American Historical Review</i>, 1997, 1. pp. 53–84.</p> <p>HEINEMAN, E. <i>Sexuality and Nazism: The Doubly Unspeakable? Journal of the History of Sexuality</i>, 2002, 1/2. pp. 22–66.</p> <p>ROUBAL, P. <i>The Body of the Nation: The Czechoslovak Spartakiadas from a Gender Perspective. In HAVELKOVÁ, Hana – OATES-INDRUCHOVÁ, Libora (eds.). The Politics of Gender Culture Under State Socialism: An Expropriated Voice. London: Routledge, 2014. 264 p. ISBN 978-0-415-72083.</i></p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>HERZOG, Dagmar. <i>Sexuality in Europe: A Twentieth-Century History</i>. 1st ed. Cambridge: New York, 2011. viii, 230 p. New approaches to European history, 45. ISBN 978-0-521-87096-2.</p> <p>APPLEBAUM, Anne. <i>Iron Curtain: The Crushing of Eastern Europe 1944–56</i>. 1st ed. London: Allen Lane an imprint of Penguin Books, 2012. xxxix, 613 p., [24] p. ISBN 978-0-713-99868-9.</p> <p>HAVELKOVÁ, Hana – OATES-INDRUCHOVÁ, Libora (eds.). <i>Expropriated Voice: Transformations of Gender Culture in State Socialist Czechoslovakia. In The Politics of Gender Culture Under State Socialism: An Expropriated Voice. London: Routledge, 2014. 264 p. ISBN 978-0-415-72083.</i></p> <p>JENSSEN, E. <i>The Pink Triangle and Political Consciousness: Gays, Lesbians and the Memory of Nazi Persecution. Journal of the History of Sexuality</i>, 2002, 11/1–2. ISSN: 1043-4070.</p> <p>McLELLAN, J. <i>State Socialist Bodies: East German Nudism from Ban to Boom. The Journal of Modern History</i>, 2007, 79. pp 48–79.</p>		
Informace ke kombinované nebo distanční formě			
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Rasa a reprodukce			č. 15
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr	2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. Věra Sokolová, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Gender a rasa/etnicita představují primární kategorie, podle nichž jsou určována a udržována pravidla reprodukce ve společnosti. Reprodukce není pouze přirozený biologický proces, jenž je pro každou společnost zásadní. Jak nám připomíná Gerlinda Šmausová, jedná se také o proces, který obsahuje daleko více zákazů než příkazů o tom, kdo, kdy, jakým způsobem a za jakých podmínek smí a má reprodukci zajišťovat. Kulturní normy, společenské instituce a veřejné diskurzy významně ovlivňují způsoby, jimiž otázky reprodukce nastavuje a vnímá společnost jako celek, a zároveň určují, jaké možnosti volby a zkušenosti mají jednotlivci. V tomto předmětu se budeme zabývat prolínáním diskurzů reprodukce, genderu, rasy a etnicity a sledovat, jakými způsoby a s jakými důsledky se utvářejí společenské diskurzy národní komunity, reprodukčních práv a strategií, a neposlední řadě těhotenství a porodu samotných. Cílem předmětu je 1) ukázat, jakými způsoby je reprodukce využívána a používána jako kontrolní mechanismus nadvlády v různých politických a společenských kontextech a jak zásadní je v tomto ohledu její genderový rozměr a její propojení s koncepty rasy/etnicity; 2) ukázat, jak se měnily a mění společenské představy a teoretické a politické argumenty o „vhodné“, „přijatelné“ a „žádoucí“ reprodukci určitých jedinců a skupin obyvatelstva. A za 3) kriticky se zamyslet nad procesy, mechanismy a vlivy, které vstupují do konstrukce společenských představ o reprodukci a reprodukčních právech (potrat, genderová selekce, reprodukce jako bysnyš...).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do předmětu: eugenika, rasismus a politika reprodukce. 2. Kontrola reprodukce a rasistické násilí jako nástroj koloniální nadvlády. 3. Gender a rasa v nacistické populační politice. 4. Odvrácená strana antikoncepce. 5. Populační politika v komunistické východní Evropě. 6. Sterilizace romských žen a diskurzy romské reprodukce v ČR. 7. Reprodukce jako bysnyš. 8. Diskurzy potratu. 9. Nové reprodukční možnosti. 10. Asistovaná reprodukce. 11. Porod jako civilizační diskurz. 12. Prezentace témat seminárních prací a závěrečná diskuse. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>ŠMAUSOVÁ, G. Rasa jako rasistická konstrukce. <i>Sociologický časopis</i>, 1999, 35/4. s. 433–446. ISSN 0038-0288. RAPP, R. Gender, Body, Biomedicine: How Some Feminist Concerns Dragged Reproduction to The Center of Social Theory. <i>Medical Anthropology Quarterly</i>, 2001, 15(4). pp. 466–477. ISSN 0145-9740. BILLINGER, M. Jiný pohled na etnicitu jako na biologický pojem: posun antropologie za koncept rasy. <i>Sociální studia</i>, 2007, 4. s. 23–51. ISSN 1212-365X. ŠLESINGEROVÁ, E. – HAMAR, E. – SZALÓ, C. Konceptualizace pojmů rasa a rasismus: sociologický pohled. <i>Sociální studia</i>, 2007, 4. s. 7–21. ISSN 1212-365X. HARTMANN, B. Old Roots, New Shoots: Eugenics of the Everyday. <i>Different Takes</i>, 2007, 47. pp. 1–4. ISSN: 1918-5901. GINSBURG, F. – RAPP, R. The Politics of Reproduction. <i>Annual Review of Anthropology</i>, 1991, 20. pp. 311–343. ISSN: 0084-6570. BOCK, G. Equality and Difference in National Socialist Racism. In SCOTT, Joan W. (ed.). <i>Feminism and History</i>. Oxford: Oxford University Press, 1996. 611 p. ISBN 0198751699, 9780198751694. pp. 267–290. KLIĞMAN, G. <i>The Politics of Duplicity: Controlling Reproduction in Ceausescu's Romania</i>. University of Berkeley Press, 1998, ISBN-10: 0520210751. SOKOLOVÁ, V. Planned Parenthood behind the Curtain: Population Policy and Sterilization of Romani Women in Communist Czechoslovakia, 1972–1989. <i>East Europe Anthropology Review</i>, 2005, 23. pp. 75–96. ISSN 1054-4720.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				

- HENDLOVÁ, T. *Genderová selekce jako otázka bioetiky* [diplomová práce]. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2008. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.
- MOTEJL, O. *Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv ve věci sterilizací prováděných v rozporu s právem a návrhy opatření k nápravě* [online]. 23. 12. 2005. Dostupné z: <www.romea.cz/dokumenty/sterilizace.doc>.
- SZABÓ, M. Bíos alebo cultus? Nemecký rasizmus prvej polovice 20. storočia optikou vied o kultúre. *Sociální studia*, 2007, 4. s. 81–92. ISSN 1212-365X.
- DUDOVÁ, R. *Interrupce v České republice: zápas o ženská těla*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012. 177 s. ISBN 978-80-7330-214-6.
- MALAT, J. Racial differences in Norplant use in the United States. *Social Science & Medicine*, 2000, 50(9). pp. 1297–1308. ISSN 0037-7856.

Informace ke kombinované nebo distanční formě		
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Gender a náboženství		č. 16
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr	1., 2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Předmět se zaměří na tato hlavní témata: konstruování genderu božství, konstruování genderu lidství v náboženských kontextech, politicko-sociální dimenze náboženství. Příklady budou vybírány především z indických náboženských systémů, judaismu, křesťanství a islámu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod: náboženství z hlediska genderové analýzy. Konstruování genderu božství, genderu lidství a sexuality v náboženských diskurzech z teoreticko-metodologické perspektivy. 2. Archaická náboženství a genderová symbolika. Přírodní mytologie. 3. Bohyně Matka a matriarchální společenství (příklad: společenství Mosujů). 4. Úvod do indických cyklických náboženství: hinduismus z genderového pohledu. Mytologie. 5. Hinduismus z genderového pohledu: posvátné texty a etické kodexy, genderové stereotypy a role, normy sexuality. 6. Hinduismus z genderového pohledu: sociální dopady, postavení žen a mužů (s diapositivy). 7. Buddhismus z pohledu genderové analýzy. Genderová (ne)rovnost ve srovnání s hinduistickou společností. 8. Monotheistická náboženství: biblický příběh o stvoření světa a jeho feministická reflexe (viz. Simone de Beauvoir: <i>Druhé pohlaví</i>). 9. Judaismus z pohledu genderové analýzy. Sociální a kulturní dopady (postavení žen a mužů v náboženské obci). 10. Islám z pohledu genderové analýzy. Sociální a kulturní dopady (postavení žen a mužů v náboženské obci). 11. Křesťanství z pohledu genderové analýzy. Sociální a kulturní dopady (postavení žen a mužů v náboženské obci). 12. Křesťanská feministická teologie. Beseda s pozvaným hostem (v předchozích letech opakovaně ThDr. Jana Opočenská). 13. Feministické spirituality jako alternativy k tradičním náboženským systémům. 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>OPOČENSKÁ, Jana. <i>Co je a co chce feministická teologie</i>. 2002. Dostupné z http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=115239.</p> <p>RENZETTI, C. M. – CURRAN, D. J. Gender a Spiritualita. In <i>Ženy, muži a společnost</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 642 s. ISBN 80-246-0525-2.</p> <p>KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, Blanka. Úvodní přednáška k předmětu Gender a náboženství. In: <i>Ročenka katedry genderových studií FHS UK v Praze</i>. Univerzita Karlova. Praha: Katedra genderových studií FHS UK, 2004. Str. 90-102.</p> <p>KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, Blanka et al. <i>Základy asijských náboženství. 1. díl, Judaismus, islám, hinduismus, džinismus, buddhismus, sikhismus, pársismus</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. 269 s. ISBN 80-246-0832-4.</p> <p>KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, Blanka et al. <i>Obrazy ženství v náboženských kulturách</i>. 1. vyd. Praha: Paseka, 2008. 351 s., [32] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-7185-890-4.</p> <p>NYE, M. Gender. In <i>Religion: The Basics</i>. London and New York: Routledge, 2003. ISBN 0415449480, 9780415449489.</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BALABÁN, Milan. <i>Jímavé portréty biblických žen: milovnice, trpitelky, bojovnice i kněžky noci</i>. Praha: Kalich, 2009. 223 s. ISBN 978-80-7017-122-6.</p> <p>BELLINGER, Gerhard J. <i>Sexualita v náboženstvích světa</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 1998. 390 s. ISBN 80-200-0642-7.</p> <p>BEAUVOIROVÁ, S. de. Mýty. In <i>Druhé pohlaví: Výbor</i>. 3. vyd. Praha: Orbis, 1967. 410, [2] s. Malá moderní encyklopedie, sv. 55., str. 69–143.</p> <p>CABEZÓN, J. I. (ed.). <i>Buddhism, Sexuality and Gender</i>. New York: State University New York Press. 1992. ISBN 0791407586, 9780791407585.</p> <p>OPOČENSKÁ, Jana. <i>Zpovzdálí se dívaly také ženy: výzva feministické teologie</i>. 1. vyd. Praha: Kalich, 1995. 159 s. ISBN 80-7017-912-0.</p>		
Informace ke kombinované nebo distanční formě			
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10	
D – Charakteristika studijního předmětu			

Název studijního předmětu	Postkoloniální studia z hlediska genderové analýzy			č.	17
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr		1., 2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů	8
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky		Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta					
Vyučující	doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>Předmět se bude zabývat těmito hlavními tématy: vztah subjektu a objektu z hlediska průniku postkoloniálních a genderových studií (objektivizace „Orientu“ a objektivizace ženství, projekce jinakosti subjektu do obrazu objektu); univerzalismus a kulturní relativismus: může univerzalismus představit i rovnoprávné koncepce, nebo je jedinou alternativou vůči diskursu moci kulturní relativismus?; feministické koncepce v rámci postkoloniálních studií; politika lokace a postkoloniální situační kontext ve vztahu nejen ke „Třetímu“ světu, ale i ke „Druhému“ (Střední a Východní Evropa).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do postkoloniálních studií: různé koncepty pojmu, stručný nástin vývoje oboru. Stručný nástin historie kolonialismu. Průniky postkoloniálních a genderových studií: emancipační a antidiskriminační aspekt. 2. Teorie kolonialismu: pragmatické a ideologické zdůvodnění (paternalistický diskurs). Kritiky: liberální, marxistická a postkoloniální. 3. Orient jako konstrukt a orientalismus jako diskurs podle E. Saida. 4. Globalistické koncepty Huntingtona a Fukuyamy (konzervativní a neoliberalistický přístup) a jejich postkoloniální kritika (E. Said). 5. Vybrané literární a vizuální ukázky a jejich kritika prizmatem Saidova paradigmatu. 6. Postkoloniální identity v kontextu modernismu a nacionalismu (Partha Čatterdží) na příkladu Indie. Modernismus jako multikulturní fenomén: pluralita modernit, jazyk jako politikum post/koloniálních diskursů. 7. Feministická postkoloniální kritika: reprezentace minorit, kritika kulturního kolonialismu (Gayatri Chakravorty Spivak). 8. Chandra Talpade Mohanty: kritika „bílého“ feminismu. 9. Feminismus a multikulturalismus – průniky a konfrontace (Susan Moller Okin). 10. Univerzalismus vs. kulturní relativismus: různé interpretace problému z feministického pohledu. Hledání kritérií diskriminace (Martha C. Nussbaum). 11. Kulturní identita jako hraniční, "mezi" (in-between): Homi Bhabha. Téma nacionalismu a patriotismu z pohledu fluidních identit (Bhabha, Nussbaum). Literární příklady k tématu hybridních identit. 12. Postkolonialismus v americkém kontextu. Koncept interseksionality (Kimberlé Crenshaw, bell hooks, Alice Walker, Gloria Anzaldúa). 13. Různé aspekty identit a jejich průniky (kulturní, genderová, živých bytostí v neantropocentrickém smyslu, apod.). Koncept <i>nomádských</i> identit: Rosi Braidotti. 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>BHABHA, H. <i>DissemiNation: Time, Narrative and the Margins of the Modern Nation</i>. In <i>The Location Of Culture</i>. 1st pub. in Routledge classics. London: Routledge, 2004, ©1994. xxxi, 408 p. Routledge classics. ISBN 0-415-33639-2. pp. 139–170.</p> <p>BRAIDOTTI, Rosi. <i>Affirming the Affirmative: On Nomadic Affectivity</i>. <i>Rhizomes</i>, 2005/2006, 11/12. ISSN 1555-9998.</p> <p>FUKUYAMA, Francis. <i>The End Of History?</i> <i>The National Interest</i>, 1989, 16 (4). ISSN 0884-9382.</p> <p>CHATTERJEE, Partha. <i>Our Modernity</i>. 1st ed. Rotterdam/Dakar: SEPHIS, CODESRIA, 1997.</p> <p>HUNTINGTON, S. P. <i>The Clash of Civilizations? Foreign Affairs</i>. 1 June 1993. Web. 27 Mar. 2014. Dostupné z: <http://www.foreignaffairs.com/articles/48950/samuel-p-huntington/the-clash-of-civilizations>.</p> <p>HOOKS, Bell. <i>Where we stand: class matters</i> [online]. New York: Routledge, 2000 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10054105>.</p> <p>MOHANTY, Ch. T. <i>Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses</i>. In <i>Feminism Without Borders: Decolonizing Theory, Practicing Solidarity</i>. Durham, London: Duke University Press. ISBN-10: 0822330210, ISBN-13: 978-0822330219. s. 17–42.</p>					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>ANZALDÚA, G. <i>Borderlands/La Frontera – The New Mestiza</i>. 1.vyd. San Francisco: Aunt Lute Books, 1987. ISBN 978-1-879960-12-1.</p> <p>FUKUYAMA, F. <i>A Reply to My Critics</i>. In <i>The National Interest</i>. 1989–90, no. 16. ISSN 0884-9382.</p> <p>JOHN, M. <i>Discrepant Dislocations – Feminism, Theory and Postcolonial Histories</i>. Berkeley / Los Angeles / Oxford: University of California Press, 1996. ISBN-10: 0520201353, ISBN-13: 978-0520201354.</p>					

PEGUES, Dagmar – JIROUTOVÁ KYNČLOVÁ, Tereza (eds). *Cesta Amerikou: antologie povídek regionálních spisovatelů*. 1. vyd. Brno: Host, 2011. 239 s. ISBN 978-80-7294-382-1.

NUSSBAUM, M. Patriotism and Cosmopolitanism. *Boston Review*. 1994, October 1. ISSN 0734-2306.

TODOROV, Tzvetan. *Dobytí Ameriky: problém druhého*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1996. 317 s. Souvislosti, sv. 6. ISBN 80-204-0582-8.

Informace ke kombinované nebo distanční formě		
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Biopolitické občanství v kontextu neoliberálních politik		č. 18
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr	2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52 hod. za týden	2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu		Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Předmět představuje teoretické debaty materiality, korporeality a jejich vztahu k formám disciplinace a regulace moderní společnosti a státu. Foucaultovy koncepty biomoci a biopolitiky jsou zasazeny do kontextu jejich historického formování a posléze přeneseny do kontextu pozdně-liberální západní společnosti a neoliberalismu. Sledujeme jejich postupné reformulování a rozvíjení v konceptech bioetiky, biokapitálu a hlavně biologického (biopolitického) a terapeutického občanství. Jelikož převážná část teoretických debat na poli biopolitiky nepracuje s kategoriemi společenských diferencí (zvl. genderu a „postižení“) je právě jedním z cílů předmětu základní koncepty reformulovat ve vztahu ke kategoriím partikularity a difference. Dalším nedostatkem výchozích teoretických debat je univerzalizace „západní“ zkušenosti, proto předmět přináší důraz na tzv. post-socialistickou společnost.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biomoc, biopolitika jako nový způsob nadvlády a governance. 2. Zrození kliniky a zrození biomoci. 3. Politika života a politika smrti („thanatopolitics“). 4. „The politics of life itself“: reformulována skrze gender. 5. Neoliberalismus a biopolitické regulace a „Stavy výjimky“ (Agamben, „the state of exception“). 6. Od biopolitiky k biologickému občanství; HIV pozitivita a biologické občanství (srov. mezinárodních kontextů). 7. Asistovaná sebevražda a biopolitické regulace „postižení“. 8. Klecová lůžka. 9. Biokapitál a komodifikace těl (transplantace v globálním kontextu). 10. Globální politika péče (outsourcing seniorů a nemocných do oblastí globálního Jihu). 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>AGAMBEN, Giorgio. <i>Homo sacer: suverénní moc a pouhý život</i>. 1.vyd. Praha: OIKOYMENH, 2011. 189 s. Oikúmené, sv. 163. ISBN 978-80-7298-189-2.</p> <p>FOUCAULT, Michel – SENELLART, Michel (eds.). <i>The Birth of Biopolitics: Lectures at The Collège de France, 1978–79</i>. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2008. xvii, 346 p. ISBN 978-1-4039-8654-2.</p> <p>FOUCAULT, Michel. <i>Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení</i>. Praha: Dauphin, 2000. 427 s. Studie, sv. 10. ISBN 80-86019-96-9.</p> <p>MILLER, Peter N – ROSE, Nikolas S. <i>Governing The Present: Administering Economic, Social and Personal Life</i>. 1st ed. Cambridge: Polity, 2008. vii, 246 p. ISBN 978-0-7456-4101-0.</p> <p>PETRYNA, Adriana. <i>Life Exposed: Biological Citizens After Chernobyl</i>. Princeton: Princeton University Press, 2002. 264 p. ISBN 0-691-09019-X.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>KOLÁŘOVÁ, Kateřina. How Sam Became a Father, Became a Citizen: Scripts of Neoliberal Inclusion of Disability. In ENGEL, Antke – VARELA, María do Mar Castro – DHAWAN, Nikita (ed.). <i>Hegemony and Heteronormativity: Revisiting 'The Political' in Queer Politics</i>. Farnham: Ashgate Publishers, 2012. 224 p. ISBN 1409403203. pp. 121–142.</p> <p>ONG, Aihwa – COLLIER, Stephen J. (eds.). <i>Global Assemblages: Technology, Politics, And Ethics As Anthropological Problems</i>. Malden, MA: Blackwell Publication, 2005. Print. ISBN 1405123583.</p> <p>PUAR, Jasbir K. <i>Terrorist Assemblages: Homonationalism In Queer Times</i>. Durham: Duke University Press, 2007. Print. ISBN 082234114X.</p> <p>ROSE, Nikolas. <i>The Politics Of Life Itself: Biomedicine, Power And Subjectivity In The Twenty-First Century</i>. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2006. ISBN 0691121915.</p> <p>LEMKE, Thomas. The Birth Of Bio-politics: Michel Foucault's Lecture at the College de France on Neo-liberal Governmentality. <i>Economy and Society</i>, 2001, no. 30(2). pp. 190–207. ISSN 1752-1378.</p>			
Informace ke kombinované nebo distanční formě			
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky 10	

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Disability Studies v globální perspektivě		č. 19
Typ předmětu	Povinně volitelný	Dopor. ročník / semestr	2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden 2/2	kreditů 8
Jiný způsob vyjádření rozsahu		Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	Zkouška	Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Předmět přináší přehled základních konceptů a teoretického aparátu oboru, a to v jeho interdisciplinární šíři. Představuje „postižení“ a ne/způsobnost především jako kritickou a analytickou kategorii. Předmět představuje základní principy teoretické dekonstrukce naturalizujících, individualizujících a inherentně patologizujících přístupů k tělesné, mentální, psychické a sensorické jinakosti a „postižení“. Směřování předmětu je interdisciplinární a intersekcionalní, představuje tudíž „postižení“ a mechanismy společenské produkce (ne)způsobnosti ve vztahu k jiným kategoriím sociální diference jako je gender, sexualita, rasa/etnicita, třída a sociální status. Další osou předmětu je kritická reflexe toho, jakým způsobem se v kategorii ne/způsobnosti odráží historické dědictví moderny a globálních nerovností. V tomto smyslu je předmět inspirován kritikou DS, kterou vyjádřila Helen Meekosha, podle níž si Disability Studies málo uvědomují své sepětí s historií kolonialismu a globální nadvlády. Proto se předmět zaměřuje právě na komparaci různých způsobů pojmenovávání a společenského kontextu jinakosti, diskuzi role transnacionálních organizací jako je WHO, WB aj. v prosazování diskurzu práv lidí s postižením a mapováním lokálních důsledků těchto globálních politik.</p> <p>Specificky se předmět věnuje těmto tématům:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jinakost a historické formování kategorie „postižení“ (Moderna, normalita a „postižení“). 2. Teoretická paradigmaty v přístupu k „postižení“. 3. Povinná (tělesná) zdatnost a řád ne/způsobnosti. 4. Ne/způsobnost jako analytický rámeček. 5. Neoliberální politika flexibility a „postižení“. 6. Disability Studies a dědictví moderny a „impéria“. 7. Cesty k epistemologické demokracii Disability Studies. 8. Teorie post-kolonialismu a post-socialismu. 9. Kritika diskurzivního rámce „lidských práv“ v globálním kontextu. 10. Postkoloniální spravedlnost? 11. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>EREVELLES, Nirmala. <i>Disability and Difference in Global Contexts: Enabling a Transformative Body Politic</i>. New York: Palgrave Macmillan, 2011. ISBN 978-0-230-10018-3.</p> <p>FOUCAULT, Michel. <i>Dějiny šílenství v době osvícenství: hledání historických kořenů pojmu duševní choroby</i>. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994. 209 s. Edice 21, sv. 3. ISBN 80-7106-085-2.</p> <p>KOLÁŘOVÁ, Kateřina (ed.). <i>Jinakost – postižení – kritika: společenské konstrukty nezpůsobnosti a hendikepu: antologie textů z oboru disability studies</i>. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2012. 581 s. Studijní texty, sv. 56. ISBN 978-80-7419-050-6.</p> <p>McRUER, Robert. <i>Crip Theory: Cultural Signs of Queerness and Disability</i> [online]. New York: New York University Press, 2006. Cultural front. [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10170579>.</p> <p>MEEKOSHA, H. – SOLDATIC, K. Disability in the Global South. In <i>Special Issue of Third World Quarterly</i>, 2011, vol. 32, no. 8. ISSN 0143-6597.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
<p>BURCH, Susan. Transcending Revolutions: The Tsars, the Soviets, and Deaf Culture. <i>Journal of Social History</i>, 2000, 34 (2). p. 393–401. ISSN 0022-4529.</p> <p>FOUCAULT, Michel. <i>Zrození kliniky</i>. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. 244 s. ISBN 978-80-87378-29-8.</p> <p>KENNEDY, D. The International Human Rights Movement: Part of the Problem? <i>Harvard Human Rights Journal</i>, 2002, vol. 15. ISSN: 1057-5057.</p> <p>KUMARI CAMPBELL, Fiona. Geodisability Knowledge Production and International Norms: A Sri Lankan Case Study. <i>Third World Quarterly</i>. vol. 32, no. 8, 2011. ISSN 0143-6597.</p> <p>REYNOLDS WHYTE, S. – INGSTAD, B. (eds.). <i>Disability in Local and Global Worlds</i>. London: University of California Press. 324 p. ISBN 9780520246171.</p>			
Informace ke kombinované nebo distanční formě			
Rozsah konzultací (soustředění)	4	celkem hodin kontaktní výuky	10

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Gender v období komunismu a transformace			č. 20
Typ předmětu	Povinně volitelný		Dopor. ročník / semestr	1., 2. ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	52	hod. za týden	2/2	kreditů 6
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	Zkouška		Forma výuky	Přednáška, seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	PhDr. Hana Havelková, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Proměny genderových vztahů v období komunismu budou sledovány v několika vrstvách, jimiž jsou jednak realie: vládní politika - ideologie a legislativa, změny v sociální struktuře zobrazené ve statistikách a odborných studiích, jednak reprezentace, diskuse a diskurzy. V předmětu budou promítnuty také minimálně tři genderově významné filmy z komunistického období. Těžištěm předmětu je diskuse o různých přístupech, konceptech a interpretacích komunistického období z genderového hlediska. Materiály jsou dobové materiály a reflexe a zpětné reflexe genderových vztahů za komunismu psané po roce 1989, a to mj. v kontextu feministických diskusí mezi Východem a Západem. Éra komunismu je v předmětu pojata jako diferencovaná v synchronním i diachronním pohledu. Období transformace je i v genderových otázkách významně ovlivňováno tzv. dědictvím komunismu. Cílem předmětu je tuto vazbu blíže zkoumat. Předmět je zaměřen především na českou soudobou historii, tematizovány jsou však i širší souvislosti postavení postkomunistické části Evropy. Významným prvkem předmětu je objevitelská práce studujících.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cíle a význam předmětu, úkoly studujících - diskuse, znalosti, kladení otázek, problém konceptualizací; základní historické informace o komunistickém období; genderové změny v institucionální rovině: genderová politika po komunistickém převratu - padesátá léta: legislativa, situace v ženském hnutí. 2. Genderové změny v symbolické rovině - padesátá léta; povaha revolučních genderových představ a dynamika jejich proměn. Diskuse nad ukázkami textů dle výběru studujících. 3. Změny v sociální struktuře z genderového hlediska během padesátých a šedesátých let: zprávy odborníků; reprodukční práva. 4. Proměny chápání genderových vztahů v symbolické rovině koncem šedesátých let; diskuse k Druhému pohlaví; reakce na oficiální genderovou politiku. 5. Reflexe prvních dvou dekád komunistického období z hlediska žen. 6. Období tzv. normalizace - historický kontext. Dobové společenskovední výzkumy k otázkám vztahů mezi pohlavími; kritická reflexe jejich metod a teoretických a ideových rámců. 7. Porevoluční reflexe genderových vztahů v komunistickém období; feministický dialog Východ-Západ; cíle prvních porevolučních ženských iniciativ - analýza jejich diskurzu. 8. Konceptualizace komunistického genderového dědictví I. 9. Konceptualizace rozdílů genderového uspořádání v komparaci Východ-Západ I. 10. Konceptualizace rozdílů genderového uspořádání v komparaci Východ-Západ II. 11. Konceptualizace komunistického genderového dědictví II. Konfrontace s memoárovou literaturou. 12. Tělesnost jako politické pole v období komunismu a transformace. 13. Konceptualizace komunistického a postkomunistického období; otázky historické kontinuity a diskontinuity, diskuse o přístupech; diskuse o "komunismu v nás" z genderového hlediska; reflexe předmětu. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>PETROVÁ, Hana, ed. et al. <i>Alty a soprány: (kapesní atlas ženských iniciativ)</i>. Praha: Gender Studies Centre, 1994. 111 s.</p> <p>BAUEROVÁ, Jaroslava – BÁRTOVÁ, Eva. <i>Proměny ženy v rodině, práci a ve veřejném životě</i>. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1987. 306 s.</p> <p>BEBEL, August. <i>Žena a socialismus</i>. 1. vyd. Praha: SNPL, 1962. 452 s.</p> <p>DRAKULIČ, Slavenka. <i>Jak jsme přežili komunismus</i>. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006. 231 s. ISBN 80-7106-769-5.</p> <p>HAVELKOVÁ, Hana. <i>Náměty k diskusím o českém genderovém kontextu</i>. In: KNOTKOVÁ – ČAPKOVÁ, Blanka (ed.). <i>Ročenka katedry genderových studií FHS UK v Praze</i>. Univerzita Karlova v Praze: Katedra genderových studií FHS UK, 2004. s. 108–124.</p> <p>MATULOVÁ, Nina – JAROŠOVÁ, Helena. <i>Žena v dnešní rodině</i>. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1976. 250 s. Dobrý vítr; Sv. 39.</p>				

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

- KOLÁROVÁ, Jaromíra. *Pout' za ženskou hrdinkou*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990. 91 s. ISBN 80-202-0155-6.
- SCOTT, Hilda. *Does socialism liberate women?: experiences from eastern Europe*. Boston: Beacon Press, 1974. ISBN 0-8070-4162-9.
- MACURA, Vladimír et al. *Šťastný věk (a jiné studie o socialistické kultuře)*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. 351 s. ISBN 978-80-200-1669-0.
- ŠOLCOVÁ, Miroslava. *Postavení ženy v socialistické společnosti*. 1. vyd. Praha: Horizont, 1984. 154 s.
- WOLCHIK, S. L. The Status of Women in a Socialist Order: Czechoslovakia, 1948-1978. In: *American Quarterly of Soviet and East European Studies*, 12/1979, vol. 38, no. 4, pp. 583–602.

Informace ke kombinované nebo distanční formě**Rozsah konzultací (soustředění)**

4

celkem hodin kontaktní výuky 10